ԱՐՁԱԳԱՆԳ

31-ՐԴ ՏԱՐԻ, #6-7, ՅՈՒՆԻՍ-ՅՈՒԼԻՍ 2014

ԿԻՊՐԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ

www.artsakank.com.cy

ԱՅՍ ԹԻՒՈՎ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ
3-9

Քեսապ ազատագրուած
8

Համազգայինի Է. Պատգ. ժողով
8

Պօղոս Սնապեան
4

ՏԵՍԱԿԷՏ
10-15

Յակոբ Եափուճեան
10

Պետրոս Հաճեան
11

Նազարէթ Պէրպէրեան
12

ԼԻՀՊՈՆ 5
13

Յակոբ Պալեան
14

Հրայր Ճէպէճեան
14

ԿԻՊՐԱՀԱՅ
16-19

Նարեկ Սրբազան
16

Վարդան Թաշճեան
16

Ձգուշացում Ազերիներուն...

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՔ ՁԵՐ ՎԱԽՃԱՆԸ»

Վերջին ամիսներուն սաստկացան ազերիական ոտնձգութիւնները եւ հրադադարի խախտումները Հայաստանի եւ Արցախի սահմաններուն վրայ, սակայն անոնք արժանի պատասխան ստանալով հայկական ուժերէն, անփառունակ կերպով ետ շպրտուեցան, տալով բազմաթիւ զոհեր:

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան Ծիծեռնակաբերդի մէջ 26 Յուլիսին ելոյթ ունենալով Վազգէն Սարգսեանի անուան զինուորական հիմնարկի հիմնադրութեան 20-րդ տարեդարձի ձեռնարկին, ըսած է, որ ***«այլեւս անցած են այն ժամանակները, երբ հայ մարդուն վնասելը անպատիժ կը մնար»***:

Ձեռնարկին ընթացքին, դիմելով զինուորական հաստատութիւններու այս տարուան շրջանաւարտներուն, Սերժ Սարգսեան յորդորած է վնասազերծել հակառակորդին ոտնձգութիւնները:

Արձակազէններով մեզ թիրախ դարձնող, մեր թիկունքին դաւադիր ոտնձգութիւններ իրականացնել ցանկացող եւ մեր դէմ զինուորական գործողութիւններ ծրագրող հակառակորդին կ՛ըսենք, ***«Ձգո՛ւշ եղէք, սա հայոց աշխարհն է, ուր պիտի գտնէք ձեր վախճանը»:***

«Եւ ես շնորհակալ եմ ձեզմէ, որ ընտրելով սպայի մասնագիտութիւնը՝ գիտակցաբար եւ նուիրումով դարձած էք այս պատուիրաններուն հետեւորդները եւ զանոնք գործով իրականացնողները: Սակայն ես կը հրամայեմ ձեզ, կը խնդրեմ, տղա՛ք, ընել ամէն ինչ, հերոսանալու ոչ թէ սեփական կեանքը կորսնցնելու, այլ մեր աշխարհին անդորրը խաթարող յելուզակները վնասազերծելու միջոցով: Հայրենիքը խիստ կարիքը ունի ձեր նման տղոց», ըսած է նախագահ Սերժ Սարգսեան:

Սէյրան Օհանեան Այցելեց Լեռնային Ղարաբաղի Պաշտպանութեան Բանակ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար զօր. Սէյրան Օհանեան 27 Յուլիսին աշխատանքային այցելութիւն տըւած է Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակին :

Օհանեան Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարար, Պաշտպանութեան բանակի հրամանատար զօր. Մովսէս Յակոբեանի ուղեկցութեամբ շրջայց կատարած է առաջնային գիծի տարբեր հատուածներուն մէջ:

«Հայկական երկու հանրապետութիւններու ռազմական նախարարութիւններու ղեկավարները հանդիպեցան բանակի ղեկավար կազմին եւ զօրամասերու հրամանատարներուն, ծանօթացան առաջնային գիծի ճարտարագիտական արգելափակոցներու համակարգերու, դիտարկման, կրակի վարման եւ ազդանշանային համակարգերու կատարելագործման ուղղութեամբ իրականացուած եւ շարունակուող աշխատանքներուն», ըսուած է Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարարութեան հաղորդագրութեան մէջ:

Վերջին շրջանին հակառակորդի աշխուժացման փորձերուն վերաբերեալ՝ պաշտպանութեան նախարարները անձնակազմին տուած են մեթոտական ցուցմունքներ եւ առաջադրած՝ համապատասխան խնդիրներ:

Շար. էջ 2

ՆԱՐԵԿ ԱՐՔ. ԱԼԵՔՄԷՋԵԱՆ

Կաթողիկոսական Փոխանորդ
Կիպրոսի Հայոց Թեմին

Տես Էջ 16

Սէյրան Օհանեան եւ Մովսէս Յակոբեան մասնակցեցան նաեւ Մարտակերտի շրջանի Քոլատակ գիւղին մէջ բարերար Հայկ Մաղաքելեանի նախաձեռնութեամբ եւ միջոցներով կառուցուելիք զինուորական աւանի հիմնարկէքի արարողութեան:

Օհանեան. «Հայաստանի Մէջ Մշակուած Է Հետախուզական Թափանցումները Կանխելու Համակարգ»

«Վերջին տարիներուն զինեալ ուժերու սահմանային բոլոր հատուածներուն մէջ հակահետախուզական միջոցառումներու իրականացման ուղղութեամբ բաւական լուրջ աշխատանք տարուած է, անձնակազմի պատրաստութեան զուգահեռ մշակուած է ճարտարագիտական սարքաւորումներու համապատասխան համակարգ, որ կարելիութիւն կու տայ կանխելու հետախուզական թափանցման փորձերը», հարցազրոյցի մը ընթացքին ըսաւ պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան՝ խօսելով սահմաններու անվտանգութեան մասին:

Յակոբեան. «Հակառակորդը Պիտի Ստանայ Արժանի Պատասխանը»

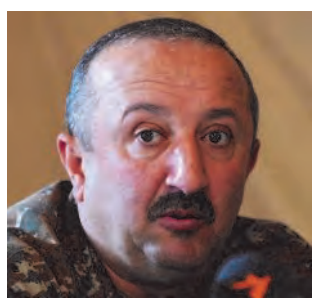

«Հակառակորդին կողմէ հետախուզական խումբերու ներթափանցման փորձերն ու բացարձակ նախայարձակումը այս տարի բաւական աճած են: Անոնց պատճառով ունեցած ենք կորուստներ», ըսաւ Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարար Մովսէս Յակոբեան, պատասխանելով «Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանի հարցումին:

Անդրադառնալով շփման գիծին վրայ տեղի ունեցող դէպքերուն՝ Յակոբեան ընդգծեց. «Հակառակ սահմանին վրայ հակառակորդին կողմէ ցուցաբերուած աշխուժութեան, մեր զոհերուն թիւը տարուէ տարի կը նուազի, իսկ հակառակորդը կը ստանայ արժանի պատասխան»:

«Ցաւօք, այդպիսի դէպքեր մենք կ՛ունենանք, բայց բանակը ստեղծուած է հայրենիքը պաշտպանելու համար: Հայ զինուորը սահմանին կանգնած է շատ պինդ ու վստահ: Որեւէ այդպիսի ոտնձգութիւն համարժէք խիստ պատասխան պիտի ստանայ մեր զինուորին կողմէ: Վստահ եղէք, որ հակառակորդը որեւէ այդպիսի գործողութենէ ետք մեծ ափսոսանք պիտի ապրի», ըսաւ Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարարը:

Հակառակորդը “մեծ ափսոսանք” կ՛ապրի, տալով նուազագոյնը 14 զոհ

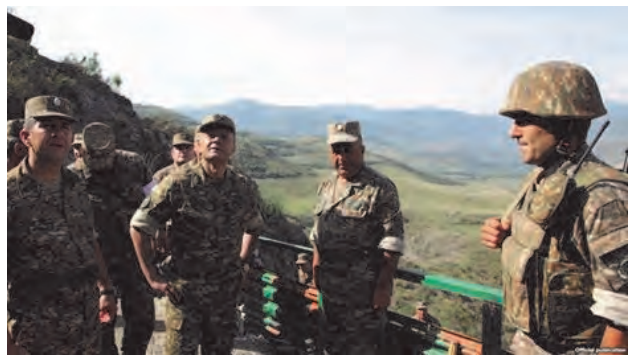

Հակառակորդը 31 Յուլիսին ձեռնարկած է յարձակման՝ ղարաբաղեան-ատրպէյճանական հակամարտ զօրքերու շփման գիծի հիւսիսը տեղակայուած մարտական յենակէտի ուղղութեամբ: Դիրքապահ անձնակազմին կողմէ հանդիպելով կազմակերպուած դիմադրութեան, հակառակորդը կրելով բազմաթիւ կորուստներ՝ նահանջած է: Հայկական կողմէն զոհուած է երկու զինուոր:

Յարձակման ենթարկուած տարածքը ամբողջութեամբ կը գտնուի Արցախի պաշտպանութեան բանակի վերահսկողութեան տակ: Հայկական կողմը գրաւած է նաեւ մեծ քանակութեամբ յատուկ սպառազինութիւն եւ ռազմամթերք:

ԼՂ պաշտպանութեան բանակը՝ ի պատասխան Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան հերքումներուն, հրապարակած է լուսանկարներ, որոնք կը փաստեն, որ հայկական կողմը կանխած է հակառակորդի հետախուզական-ներթափանցման փորձը:

Անկէ ետք Ատրպէյճան հարկադրաբար հրապարակած է 31 Յուլիսին արցախեան եւ ատրպէյճանական ուժերու շփման գիծի հիւսիսային դիրքերուն վրայ ատրպէյճանական յարձակման ընթացքին մահացած իր զինուորներուն ցանկը:

«APA» լրատու գործակալութիւնը կու տայ մահացած 9 զինուորներու անունները նշելով, թէ վիրաւորուած են նաեւ այլ 5 զինուորներ, որոնց անունները չեն նշուած:

Ատրպէյճանական լրատուամիջոցներուն համաձայն, պաշտպանութեան նախարար Զաքիր Հասանով կը շարունակէ լուռ մնալ Ատրպէյճանը ցնցած այդ ցաւալի իրադարձութեան առնչութեամբ: Այս մասին գրած է «virtualaz.org» կայքը՝ նշելով, որ «Հասանովի այդ կեցուածքը զայրացուցած է ատրպէյճանական հասարակութիւնը»:

Կայքը կը գրէ, որ մինչ ատրպէյճանական կողմը կը խօսի 9 զինուորներու մահուան մասին, «Ֆրանս Փրէս» լրատու գործակալութիւնը՝ յղում կատարելով Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան բարձրաստիճան աղբիւրներու, կը յայտնէ, որ ատրպէյճանական բանակէն 14 զինուոր մահացած է:

«Ֆրանսական գործակալութիւնը կը յայտնէ, որ ատրպէյճանական բանակի հետախուզական-ներթափանման փորձ կատարող խումբը փորձած է անցնիլ շփման գիծը, սակայն, շրջապատման մէջ ինկած է: Հայկական աղբիւրները կը պնդեն, որ մարտական գօտիին մէջ տակաւին կան ատրպէյճանցի զինուորներու դիակներ», զայրացած գրած է ատրպէյճանական կայքը:

«Virtualaz.org»ը անդրադարձած է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հիւսիս-արեւելեան հատուածին մէջ ատրպէյճանական հետախուզական-ներթափանցման խումբի վնասազերծման ընթացքին վերջիններէն խլուած յատուկ սպառազինութեան եւ ռազմական սարքաւորումներու լուսանկարները ԼՂ պաշտպանութեան բանակին կողմէ հրապարակուելուն եւ նշած, որ Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան կողմէ տակաւին արձագանգ չկայ:

«Սահմանագիծին Վրայ Ներթափանցման Փորձերը Կ՛արգելակեն ԼՂ Տագնապի Լուծման Հոլովոյթը» Կ՛ըսէ Ուորլիք

Ազրպէյճանական «Թրենտ» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ Ճէյմս Ուորլիք՝ մեկնաբանելով սահմանագիծին վրայ զինադադարի խախտումներու դէպքերը, յայտնած է, որ Մինսքի խմբակի համանախագահները հակամարտող կողմերուն կոչ կ՛ուղղեն խուսափելու հռետորաբանութենէն եւ գործողութիւններէն, որոնք կրնան սրել իրավիճակն ու վնասել խաղաղ հոլովոյթին:

Ուորլիք նշած է, որ այդ տագնապը զինուորական լուծում չի կրնար ունենալ. «Սահմանագիծին վրայ այդպիսի ներթափանցման փորձեր կ՛արգելակեն տագնապի լուծումը, որ մեր հասարակաց նպատակն է եւ կրնայ յանգեցնել շրջանի բնակչութեան անվտանգութեան ու բարեկեցութեան», ըսած է ան:

Պատասխանելով համանախագահներու շրջան կատարելիք հերթական այցելութեան մասին հարցումին՝ Ուորլիք նշած է, թէ անհամբեր կը սպասէ բանակցութիւններու շարունակութեան կա՛մ շրջանին, կա՛մ այլ վայրի մէջ:

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հրատարակութիւն ՀՅԴ Ազատամարտ Երիտասարդական Կեդրոնի

Վարիչ Խմբագիր
Դաւիթեան Արթօ

Խմբագիրներ
Այնէճեան Վահան, Գազանճեան Յակոբ

Աշխատակիցներ
Դաւիթեան Նարեկ, Մանուշեան Մարինէ

Էջադրում
Դաւիթեան Արթօ

Կայքէջ
Մանուկեան Յակոբ, Կիւրիւնլեան Սեւակ

ARTSAKANK Monthly published by
“Azadamard” Armenian Youth Centre

ΑΡΤΣΑΚΑΝΚ Μηνιαία Εφημερίδα
Έκδοση Αρμενικού Κεντρού Νεολαίας
Υπεύθυνος Έκδοσης - Αρτό Ταβιτιάν

P.O.Box 21171, 1503 Nicosia, Cyprus
www.artsakank.com.cy
editor@artsakank.com.cy

«ԱԼԻԵԻ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՀԱՄԱՐ» Կ՛ԸՍԷ ԿԻՐՈ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

Անդրադառնալով Եւրոպական խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովին մէջ Ազըրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի յայտարարութիւններուն, Panorama.am-ի հետ զրոյցի ընթացքին ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրօ Մանոյեան նշեց, որ Իլհամ Ալիեւի ելոյթը պարզապէս հեռու է առողջ բանականութենէն:

Նշենք, որ Եւրոպական խորհուրդի նախարարներու կոմիտէի նիստին, Ազրպէյճանի նախագահութեան ելոյթին ընթացքին Իլհամ Ալիեւ կրկին հակահայկական յայտարարութիւններով հանդէս եկաւ: Ազրպէյճանի մէջ մարդու իրաւունքներու եւ ազատութիւններու վերաբերեալ պատգամաւորներու հարցումներուն ան պատասխանած է կոպիտ ձեւով եւ մարդու իրաւունքներու ոտնահարման մէջ մեղադրած եւրոպական ժողովրդավարական պետութիւնները:

«Հասկնալի է, որ խօսքի ազատութիւն է, ով ինչ կ՛ուզէ՝ կրնայ ըսել, սակայն եթէ որեւէ երկրի նախագահ այս ձեւով ու ոճով կը խօսի նման ատեանի մէջ, եթէ մարդ այդքան սուտ խօսելու համարձակութիւն ունի եւ խօսքի ազատութեան անուան տակ Եւրոպայի խորհուրդին մէջ կը հանդուրժուի ատիկա, կը սկսիմ մտածել, թէ արդեօք այդ ատեանին մէջ մենք պէ՞տք է մնանք, թէ՞ ոչ: Չեմ պատկերացներ, թէ ինչպէ՛ս կարելի է խօսիլ նման մարդու հետ», ըսաւ Կիրօ Մանոյեան:

Ըստ Մանոյեանի, Ազրպէյճանի նախագահի իւրաքանչիւր ըսածին հայատեաց էութիւնը յըստակ պէտք է ներկայացուի միջազգային հանրութեան, եւ պէտք չէ մտածել, որ ուրիշներ խնդիրները կը պատկերացնեն այնպէս, ինչպէս մենք:

«Ալիեւ կ՛ըսէ, թէ Հայաստանի նախագահը ըսած է, որ հայ-ազրպէյճանական տագնապը կրօնական է: Այսինքն՝ այդ նոյն սրահին մէջ Հայաստանի նախագահի ըսածը այդքան գլխիվայր ներկայացնելը, ալ չեմ ըսեր անոր յայտարարութիւնը, թէ այսօրուան Հայաստանը հին ազրպէյճանական տարածք է, զարմանալի է ուղղակի: Այդ մարդը քիչ մըն ալ որ շարժի, ուղղակի պէտք է կապել-տանիլ՝ իբրեւ գլուխը կորսնցուցած մարդ, որ կրնայ վտանգ ներկայացնել աշխարհին համար», շեշտեց Կիրօ Մանոյեան:

ՓՈՒԹԻՆ ԵՒ ԱԼԻԵԻ ՔՆՆԱԾ ԵՆ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻ ՀԱՐՑԸ

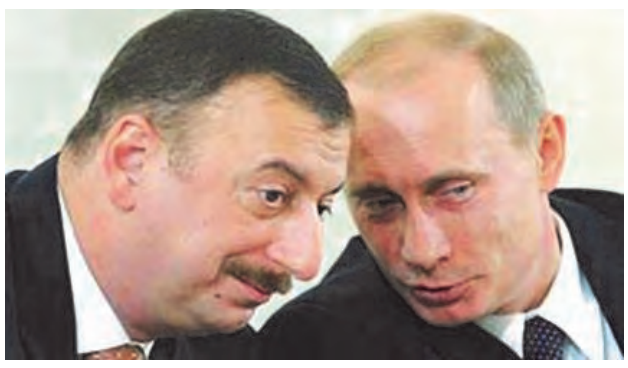

«ՌԻԱ Նովոսթի» լրատու գործակալութիւնը՝ Յունիս 23-ին հաղորդեց, որ նախագահ Վլատիմիր Փութին հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը ունեցած է Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ եւ անոր հետ քննարկած Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման հարցը:

«Կարծիքներու փոխանակման ընթացքին քննարկուած են շրջանային հարցեր, որոնց շարքին՝ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրի լուծման հարցը: Ռուսական կողմը հաստատած է պատրաստակամութիւնը՝ խաղաղ լուծում գտնելու հարցին մէջ օժանդակելու վերաբերեալ», ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Բացի ատկէ, պետութեան ղեկավարները նշած են ռուս-ազրպէյճանական բարձր մակարդակի համագործակցութեան կարեւորութիւնն ու խօսած են ատոր հետագայ զարգացման մասին:

ՍԵՐԿԷՅ ԼԱՒՐՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Նախագահ Սերժ Սարգսեան Յունիս 23-ին ընդունեց պաշտօնական այցելութեամբ Հայաստան ժամանած Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրովը:

Սարգսեան ընդգծեց, որ Ռուսիոյ նախագահի պետական այցելութեան եւ անցեալ տարուան Սեպտեմբերին Մոսկուայի մէջ, այնուհետեւ այս տարուան 7 Մայիսին տեղի ունեցած հանդիպումներուն ընթացքին ձեռք բերուած համաձայնութիւնները հարստացուցած են երկկողմ օրակարգը, եւ անոնց իրականացումը շատ լուրջ խթան կը հաղորդէ երկու պետութիւններուն միջեւ համագործակցութեան բոլոր մարզերուն մէջ՝ սկըսեալ արտաքին քաղաքականութեան մէջ գործակցութենէն մինչեւ մարդասիրական մարզին մէջ համագործակցութիւնը:

Հանրապետութեան նախագահը շեշտեց, որ Հայաստան տրամադրուած է աշխուժ եւ լուրջ աշխատանքի, որովհետեւ միայն նման մօտեցում կը համապատասխանէ երկու ժողովուրդներու միջեւ պատմական աւանդութիւններուն եւ ժամանակի ընթացքին ձեւաւորուած դաշնակցային ու ռազմավարական յարաբերութիւններուն:

Փոխանցելով Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի ջերմ ողջոյնները՝ Լաւրով վստահեցուց, որ Փութին յանձնառու է այն համաձայնութիւններուն, որոնք Սարգսեանի հետ ան ձեռք բերած է անցեալ տարեվերջին Հայաստան պետական այցելութեան ընթացքին, ինչպէս նաեւ Մոսկուայի մէջ 8 Մայիսին տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքին:

2014-Ի ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԸ՝ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ ԱՐՑԱԽԻ ԱՄԻՍ

ՀՅԴ Եւրոպայի Հայ Դատի Յանձնախումբը կը հաղորդէ, որ 2013-ի Հոկտեմբերին Եւրոպական խորհրդարանին մէջ տեղի ունեցած եւրոպահայութեան երրորդ համագումարէն ետք, որուն ընթացքին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեան Եւրոպական խորհրդարանի ամպիոնէն ողջոյնի իր խօսքը ուղղեց, Եւրոպայի Հայ Դատի Յանձնախումբը այս տարի Հոկտեմբեր 2014-ը կը յայտարարէ **«Արցախի ամիս»**, Պելճիքայի, Հոլանտայի, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ Հայ դատի յանձնախումբերուն, ինչպէս նաեւ Արցախի ներկայացուցչութիւններուն հետ գործակցելով, իրականացնելու համար տարբեր ձեռնարկներ եւ ցուցադրութիւններ:

Հայաստանէն, Արցախէն եւ այլ վայրերէ արուեստագէտներու եւ մտաւորականներու ներկայութեամբ, ամբողջ Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին տեղի պիտի ունենան գիրքի ներկայացումներ, գեղանկարչական եւ այլ ստեղծագործական ցուցադրութիւններ, շարժապատկերի ներկայացումներ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վերջին շրջանում առաւել ակտիւացել են ադրբեջանական կողմի սադրանքները՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան հետ ունեցած սահմանային տարածքներում: Մշտական կրակահերթերը, դիպուկահարների գործողութիւնները, դիւերսիոն բնոյթի ոտնձգութիւնները խլում են զինծառայողների եւ խաղաղ բնակչութեան բազմաթիւ կեանքեր:

Ադրբեջանը, շփացած նաւթադոլարների հաշուին իրականացուող անյագ սպառազինումից, ինչպէս նաեւ միջազգային հանրութեան ու մասնաւորապէս հակամարտութեան միջնորդ կողմերի ոչ համարժէք արձագանգից, մեր տարածաշրջանը նոր պատերազմի մէջ ներքաշելու իրական վտանգ է ստեղծել: Ադրբեջանի մարտավարութիւնը մշտապէս եղել է խուսափելը հակամարտութեան բոլոր կողմերի՝ Արցախի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի մասնակցութեամբ եռակողմ խաղաղ բանակցութիւններից, ինչպէս նաեւ պատերազմի վերսկսման սպառնալիքով Հայաստանին ու Արցախին միակողմանի զիջումներ պարտադրելու փորձերը: Այսպիսով Ադրբեջանը դարձել է բանակցութիւնները խափանող կողմ, ինչը հիմնական պատճառ է, որպէսզի հրադադարի եռակողմ համաձայնագրի ստորագրումից 20 տարի անց հակամարտութիւնը մնայ չկարգաւորուած:

Իրադարձութիւնների վտանգաւոր ընթացքը կանխելու նպատակով կոչ ենք անում.

-Ադրբեջանական կողմին՝ հանդարտուել եւ հրաժարուել անպատասխանատու, սխալ հաշուարկուած ձեռնարկումներից, որոնց հետեւանքը ծանր հատուցումն է՝ իր իսկ երկրի քաղաքացիների կեանքով:

-Համանախագահներին՝ հրաժարուել ընդհանուր մատնանշումներից, որոնք իրական մեղաւորին հնարաւորութիւն են ընձեռում խուսափելու ստոյգ պատասխանատուութիւնից եւ առիթ են տալիս լինելու առաւել սանձարձակ: Միաժամանակ, պահանջում ենք քայլեր ձեռնարկել վերականգնելու իրական բանակցութիւններ ապահովող եռակողմ ձեւաչափը՝ ԼՂՀ լիարժէք մասնակցութեամբ, ինչպէս նաեւ կողմերի միջեւ կնքել չյարձակուելու մասին եռակողմ համաձայնագիր:

-Կանխել ռազմական արկածախնդրութեան հակուած Ադրբեջանին զանգուածային ոչնչացման եւ այլ տեսակի զէնքերի մեծաքանակ վաճառքը, ինչը հակասում է վերջնական խաղաղութեան հաստատմանն ուղղուած ճիգերին:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը համոզուած է, որ ներկայ պայմաններում ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի միջեւ ռազմաքաղաքական դաշինքի կնքումը խիստ անհրաժեշտութիւն է: Նման դաշինքը երկու հայկական պետութիւնների համար կը ստեղծի միջազգային իրաւունքից եւ անվտանգութեան կենսական պահանջներից բխող իրաւա-պայմանագրային անհրաժեշտ հիմք՝ առաւել արդիւնաւէտ եւ համատեղ մարտավարութիւն եւ ռազմավարութիւն իրականացնելու համար:

Նոր պատերազմը կանխելու եւ նախայարձակ Ադրբեջանին գիտակցութեան բերելու հիմնական երաշխիքը եղել եւ մնում են երկու հայկական պետութիւնների ներդաշնակ զարգացումն ու հզօրացումը, համայն հայութեան համախմբումը, հայոց բանակի անկոտրում ոգին ու բարձր մարտունակութիւնը:

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
4 Օգոստոս, 2014

ՊՈՒՐՔԻԱԼԹԸՐ ԵՐԵՒԱՆԷՆ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի նախագահական նստավայրին մէջ 4 Յունիսին տեղի ունեցաւ հանդիպում՝ պաշտօնական այցելութեամբ Երեւան ժամանած ԵԱՀԿ-ի ներկայ նախագահ, Զուիցերիոյ նախագահ, Տիտիէ Պուրքիալթերի եւ նախագահ Սերժ Սարգսեանի միջեւ:

Հայաստանի նախագահը ընդգծեց, որ այս հանդիպումը հայաստանեան կողմին համար առանձնայատուկ է, որովհետեւ կը հիւրընկալէ բարեկամ եւ վստահելի գործընկեր Զուիցերիոյ նախագահը եւ միաժամանակ նաեւ Հայաստանի համար կենսական նշանակութիւն ունեցող Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրով երկար տարիներէ զբաղող կառոյցի գործող նախագահը:

Տիտիէ Պուրքիալթեր իր կարգին, ըսաւ, որ բարդ խնդիրներու լուծման նպատակով անհրաժեշտ է երկխօսութիւն ծաւալել տագնապի բոլոր կողմերուն հետ, եւ ասիկա է Զուիցերիոյ նպատակն ու միտումը՝ քննարկել եւ երկխօսութիւն կատարել, որպէսզի տագնապներու խնդիրներուն լուծումներ գտնուին:

Աւելի ուշ, լրագրողներուն հետ հանդիպումին ընթացքին նախագահ Սարգսեան յայտնեց, որ ուժի կիրարկման սպառնալիքները եւ զինադադարի պարբերական խախտումները մեծ վնաս կը հասցնեն բանակցային հոլովոյթին: Նախագահ Սարգսեան նշեց, որ ինք վերահաստատեց Հայաստանի ցանկութիւնը օր առաջ գտնելու այս բարդ խնդիրի լուծումը: Ան յայտնեց, որ այս պայքարը ինքնորոշման հիմնարար իրաւունքի համար մղուող ազգային-ազատագրական պայքար է, եւ լուծում չի գտնուիր, եթէ լիարժէքօրէն հաշուի չ՛առնուի Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի դիրքորոշումն ու կարծիքը:

Երկու նախագահները նշեցին, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահութիւնը այդ տագնապի լուծման լաւագոյն ձեւաչափն է:

Նախագահ Տիտիէ Պուրքիալթեր հանդիպում ունեցաւ նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ:

Զուիցերիոյ նախագահը այցելեց Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր եւ ծաղկեպսակ զետեղեց Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յուշարձանին եւ ծաղիկներ դրաւ Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակը յաւերժացնող անմար կրակին մօտ: Ան նաեւ եղեւնի տնկեց յուշահամալիրի Յիշողութեան պուրակին մէջ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԱՒՍՏՐԻԱ ԱՅՑԵԼԵՑ

Նախագահ Սերժ Սարգսեան Յունիս 10-ին պաշտօնական այցելութեամբ մեկնեցաւ Աւստրիա: Յաջորդ օրը տեղի ունեցան Հայաստանի եւ Աւստրիոյ նախագահներ Սերժ Սարգսեանի եւ Հայնց Ֆիշըրի դռնփակ հանդիպումը, ապա՝ պաշտօնական պատուիրակութիւններու մասնակցութեամբ ընդլայնուած կազմով բանակցութիւնները, որոնց աւարտին ստորագրուեցան շարք մը մարզերու մէջ հայ-աւստրիական համագործակցութեան զարգացման ուղղուած փաստաթուղթեր:

Մասնաւորապէս՝ նախագահները ստորագրեցին երկու պետութիւններուն միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններու եւ գործընկերութեան մասին հռչակագիրը, ապա ստորագրուեցան զբօսաշրջութեան մարզին մէջ միացեալ գործողութիւններու ծրագիրը, երկու երկիրներու կառավարութիւններուն միջեւ օդային փոխադրութեան մասին համաձայնագիրը:

Հայաստանի եւ Աւստրիոյ նախագահները բանակցութիւններու արդիւնքները ամփոփեցին միացեալ մամլոյ ասուլիսին ընթացքին եւ պատասխանեցին լրագրողներու հարցումներուն:

ՄԻԵԴ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԾ Է ԼՍԵԼՈՒ ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ ԲՈՂՈՔԸ

Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Դատարանը Յունիս 3-ին համաձայնած է լսել Զուիցերիոյ կառավարութեան ներկայացուցած բողոքը՝ Դեկտեմբերին դատարանի կայացուցած վճիռին վերաբերեալ, ըստ որուն, Հայոց ցեղասպանութեան ժխտումը քրէական յանցագործութիւն չէ:

Դատարանը արդարացուցած էր թուրք գործիչ Փերինչէքը՝ Հայոց ցեղասպանութիւնը ժխտելու համար, բան մը, որ զուիցերիական օրէնսդրութեամբ քրէական յանցանք կը նկատուի:

Զուիցերիոյ Արդարադատութեան դաշնակցային գրասենեակը բողոքարկման մասին յայտարարած էր 11 Մարտին:

Թուրքիոյ քաղաքացի Տողու Փերինչէք Զուիցերիոյ մէջ դատապարտուած էր Հայոց ցեղասպանութեան ժխտման համար: Ատկէ ետք ան երկու անգամ բողոքարկած էր վճիռը եւ դատարանին մէջ պարտուած, որմէ ետք դիմած էր Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Դատարանին, որ 17 Դեկտեմբեր 2013-ին վճռած էր, որ զուիցերիական դատարանը խախտած է Փերինչէքի ազատ արտայայտուելու իրաւունքը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄՏԱԴԻՐ՝ ՓԵՐԻՆՉԷՔԻ ԳՈՐԾԻՆ ՄԷՋ ՆԵՐԳՐԱՒՈՒԵԼՈՒ

ՀՀ գլխաւոր դատախազ, Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Դատարանին մէջ Հայաստանի ներկայացուցիչ Գէորգ Կոստանեան յայտարարեց, որ Հայաստանի կառավարութիւնը մտադիր է թուրք ազգայնական գործիչ Տողու Փերինչէքի գործին մէջ ներգրաւուելու իբրեւ երրորդ կողմ:

Ան ըսաւ, որ որոշումը որդեգրուած է եւ մինչեւ 26 Օգոստոս Հայաստանը պաշտօնապէս դիմում պիտի ներկայացնէ Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Դատարանին՝ իբրեւ երրորդ կողմ ներգրաւուելու համար:

Կոստանեան չմանրամասնեց գործողութիւնները, զորս պէտք է կատարէ հայկական կողմը, միայն շեշտեց, որ հայկական կողմը լուրջ ու վճռական տրամադրուած է, եւ ամենայն հաւանականութեամբ, պիտի ստեղծուի փաստաբանական խումբ՝ գործին մէջ յաջողութեան հասնելու համար:

ԱՍԹԱՆԱՅԻ ՄԷՋ ՆԱԶԱՐՊԱՅԵԻ ԿԱՐԴԱՑԱԾ Է ԱԼԻԵԻԻ ՆԱՄԱԿԸ

Մայիս 29-ին Ասթանայի մէջ Եւրասիական տնտեսական բարձրագոյն խորհուրդի նիստին ընթացքին Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարպայեւ կարդացած է Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի նամակը, որուն մէջ վերջինս կը նշէ, որ Հայաստան կրնայ միանալ Եւրասիական տնտեսական միութեան այն սահմաններով, որոնցմով ան մուտք գործած է Առեւտուրի համաշխարհային կազմակերպութիւն:

Նազարպայեւ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի դիմելով ըսած է. «Խնդիր մը կայ, որ կարելի է լուծել, եւ որ մեզի համար այնքան ալ հաճելի չէ. միութեան մէջ ընդգրկուիլ այնպէս, ինչպէս միացած էք Առեւտուրի համաշխարհային կազմակերպութեան, որպէսզի չգըրգըռենք մեր դրացի Ազրպէյճանը: Նամակ ստացած ենք Ազրպէյճանի նախագահէն, որ Հայաստանը Առեւտուրի համաշխարհային կազմակերպութեան միացած է այն սահմաններով, որոնք ճանչցուած են ՄԱԿ-ի կողմէ: Ասիկա՝ քննարկման համար»:

Նազարպայեւ նոյն դիրքորոշումը յայտնած էր նաեւ 2013-ի տարեվերջին, երբ Մոսկուայի մէջ ստորագրուեցաւ Մաքսային միութեան ճամբու քարտէսը: Ղազախստանի նախագահը հարց բարձրացուցած էր, թէ Հայաստանի՝ Մաքսային միութեան անդամակցելու պարագային ուրկէ՞ պիտի անցնի միութեան սահմանը, եւ վերապահումով ստորագրած էր փաստաթուղթը:

«ՆԱԶԱՐՊԱՅԵԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐԱԾԸ ՏՀԱՃ ԷՐ, ԲԱՅՑ ՈՐԵՒԷ ՎՆԱՍ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՄԵԶԻ ՀԱՍՑՆԵԼ»

Ասթանայի մէջ Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարպայեւի յայտարարութիւնը «տհաճ էր, բայց ատիկա որեւէ վնաս չի կրնար մեզի հասցնել», յայտարարեց նախագահ Սերժ Սարգսեան:

Հանրապետական կուսակցութեան երիտասարդական կազմակերպութեան հաւաքի մասնակիցներուն հետ տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքին, պատասխանելով երիտասարդ հանրապետականներէն մէկուն հարցումին, թէ ի՞նչ կարծիք ունի Ասթանայի մէջ Նազարպայեւի կողմէ կարդացուած Ազրպէյճանի նախագահի նամակին մասին, նախագահ Սարգսեան յայտնեց, որ որեւէ խոչընդոտ չկայ Հայաստանի՝ Մաքսային միութեան անդամակցելու մասով:

«Ինչ կը վերաբերի Նազարպայեւի յայտարարութեան, նախ սխալ է սահմաններու մասին խօսիլը: Ի՞նչ սահմաններու մասին կը խօսինք: Ղարաբաղի խնդիրը Մաքսային միութեան մէջ չի լուծուիր», ըսաւ Հայաստանի նախագահը: «Իսկ ո՞վ ըսած է, որ մենք Ղարաբաղով պիտի մտնենք Մաքսային միութիւն: Այդպիսի բան չէ եղած եւ չի ալ կրնար ըլլալ, որովհետեւ Ղարաբաղը գոնէ մեր օրէնսդրութեամբ, գոնէ մեր պատկերացումներով Հայաստանի մաս չի կազմեր այսօր: Իսկ Մաքսային միութեան անդամակցիլը կը նպաստէ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրի լուծման՝ ասիկա միանշանակ է»:

ՌՈՒՍՏԱՄԵԱՆ. «ՀԱՍՈՒՆՑԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ՄԻՋԵՒ ՌԱԶՄԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔ ԿՆՔԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԸ»

Հայաստանի Ազգային ժողովի ՀՅԴ խըմբակցութեան ղեկավար Արմէն Ռուստամեան յայտնեց, որ եթէ Ալիեւ Նազարպայեւի միջոցով Ղարաբաղի հարցը բարձրացուցած է, ապա մենք պէտք է ոչ թէ հարցին խուսափողական պատասխաններ տանք, այլ ամբողջական հարցը դնենք օրակարգին վրայ: «Եթէ կ՛ուզէք քննարկել Ղարաբաղի հարցը, ուրեմն եկէք զայն ամբողջական կերպով քննարկենք, իսկ եթէ ոչ, ուրեմն այդպիսի հպանցիկ, մակերեսային յայտարարութիւններով հարցին վրայով անցնիլը անընդունելի է Հայաստանի համար», ընդգծեց Ռուստամեան:

Ըստ անոր, Ղարաբաղի հարցի քննարկումը որեւէ միջազգային ատեանի մէջ Հայաստանի համար օգտակար է եւ Հայաստան պատրաստ է անոր, աւելի քան Ազրպէյճանը: «Պէտք է յառաջիկային մտածել, որ աւելի հայեցակարգուած եւ խորքային պատասխան տրուի այս ամէն ինչին, եւ միայն ձեւակերպել, որ այն ինչ կատարուեցաւ Ասթանայի մէջ տհաճ էր, ատիկա քաղաքական պատասխան չէ, այլ՝ զգացական», ըսաւ Ռուստամեան:

Դաշնակցական պատգամաւորը անդրադարձաւ այն յայտարարութեան, թէ հայկական կողմի պատկերացումներով Արցախը Հայաստան չէ: «Ի հարկէ մեր պակերացումներով Արցախը Հայաստան չէ, եւ ճիշդ կ՛ըլլար արտայայտուիլ այնպէս, որ կայ հոլովոյթ մը, որուն տրամաբանութեան հիմքն է Ղարաբաղի ինքնորոշման խնդիրը», ըսաւ ան: Ըստ Ռուստամեանի, «Ժամանակը հասունցած է, բարձրացնելու Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի միջեւ ռազմաքաղաքական դաշնակից ըլլալու հանգամանքը, եւ համաձայնագիրը, որուն մասին մենք վաղուց կը խօսինք, հետզհետէ աւելի կը հասուննայ: Կարելի չէ հարցերը ձգել անորոշ ձեւակերպումներով», նշեց Ռուստամեան:

ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ՌՈՒՍԻԱ ՊԷՏՔ Է ԿՈՂՄՆՈՐՈՇՈՒԻ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՋ ՀԱՐՑՈՎ»

«Ռուսիա պէտք է կողմնորոշուի հարաւային Կովկասի մէջ ռազմավարական գործընկերոջ հարցով» յայտնեց ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրօ Մանոյեան՝ մեկնաբանելով Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ քարտուղար Ալեքսանտր Լուքաշեւիչի յայտարարութիւնը:

«Վերջին եւ նախկին յայտարարութիւնը կ՛անհանգստացնեն Երեւանը, որովհետեւ պէտք է տրամաբանութիւն ըլլայ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նկատմամբ նոյն ձեւով մօտեցման մէջ», ընդգծեց Մանոյեան՝ աւելցնելով, որ Երեւան Մոսկուային հետ հարցը քննարկումի պէտք է դնէ: Մանոյեան ընդգծեց, որ 2008-ին Ռուսիոյ նախագահ Տմիթրի Մետվետեւի Պաքու այցելութեան ընթացքին երկու երկիրներուն միջեւ ստորագրուեցաւ բարեկամութեան եւ ռազմավարական համագործակցութեան մասին հռչակագիր:

Նշենք, որ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ քարտուղար Ալեքսանտր Լուքաշեւիչ յայտարարած էր, որ Ազրպէյճան հարաւային Կովկասի մէջ Ռուսիոյ ռազմավարական գործընկերն է: Միեւնոյն ժամանակ պաշտօնական անձեր բազմաթիւ անգամներ նշած են Մոսկուայի եւ Երեւանի յարաբերութիւններու ռազմավարական բնոյթին մասին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՍՈՉԻԻ ՄԷՋ

Յուլիս 11-ին Սոչիի մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի եւ Ռուսիոյ վարչապետներ Յովիկ Աբրահամեանի եւ Տմիթրի Մետվետեւի հանդիպումը, որու ընթացքին քննարկուեցան երկկողմանի ռազմավարական յարաբերութիւններուն առնչըւող օրակարգային շարք մը հարցեր:

Ողջունելով Աբրահամեանը՝ Մետվետեւ նշեց, որ Հայաստանն ու Ռուսիան ունին դաշնակցային յարաբերութիւններ, եւ այդ մասին խօսելու պէտք չկայ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուած հարցերը կը վերաբերէին առեւտրատնտեսական եւ ներդրումային ծիրին մէջ երկկողմանի համագործակցութեան, ներառեալ՝ աշխուժ, արդիւնաբերական եւ ենթակառոյցներու մարզերու միացեալ ծրագիրները: Աբրահամեան նշեց, որ անոնք կը նպաստեն Հայաստանի տնտեսութեան զարգացման եւ յառաջընթացին:

Միաժամանակ, Հայաստանի եւ Ռուսիոյ վարչապետները գոհունակութիւն յայտնեցին երկկողմ առեւտրական շրջանառութեան աճող ծաւալի մակարդակէն եւ վստահութիւն յայտնեցին, որ անիկա կը շարունակէ նոր թափ ստանալ Հայաստանի՝ Եւրասիական տնտեսական միութեան միանալէն ետք:

«ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՀԱՅ-ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՕՐԱԿԱՐԳ ՄՇԱԿԵԼ». ՆԱԻՈՅԵԱՆ

«Հայ-ռուսական համագործակցութիւն» կազ-մակերպութեան ղեկավար Եուրի Նաւոյեան նկատել տուաւ, որ հայ-ռուսական յարաբերութիւններուն մէջ կայ չօգտագործուած ներուժ, եւ Հայաստանի իշխանութիւնները պէտք է նոր օրակարգ մշակեն այդ յարաբերութիւններուն համար:

«Հայաստանը որոշ ուշացումով կամ ձգձգումներով կը բաւարարէ Ռուսիոյ այս կամ այն քաղաքական կամ աշխարհաքաղաքական ցանկութիւնները կամ պահանջները՝ կարելի է ատիկա ընել աւելի հաւասարակշռուած ձեւով, հայ-ռուսական յարաբերութիւններու ոգիին համարժէք, հայկական օրակարգ ունենալով եւ ստանալ անոր դիմաց անհրաժեշտ օգուտներ Հայաստանի պետականութեան եւ հայութեան համար», «Ազատութիւն» ձայնասփիւռի կայանին յայտնեց Նաւոյեան:

Ան իբրեւ օրինակ նշեց, որ վերջերս Ռուսիան ներած է Քուպայի հսկայական քանի մը տասնեակ միլիառանոց պարտքը: Մոսկուայէն պարբերաբար շահաբաժիններ կը ստանան յետխորհրդային հանրապետութիւնները, որոնց շարքին՝ Պիելոռուսիան, Խըրխըզիստանը: Հայաստանը, ըստ Նաւոյեանի, այս հարցին մէջ կրաւորական է:

«Ոչ թէ նստիլ եւ հաշուարկել, թէ ինչո՛ւ մեր շահը չեն գիտակցիր, այլ օգնել այդ շահը գիտակցելու եւ միշտ սեղանի վրայ ունենալ հայկական թարմացուող եւ այսօրուան պահանջները բաւարարող օրակարգ», շեշտեց Նաւոյեան:

«Գիտէ՛ք, որ Հայաստանի մէջ տեղակայուած է ռուսական ռազմական կայանը, կայ հայ-ռուսական իրօք ռազմական եւ ռազմական-արհեստագիտական բաւական լուրջ համագործակցութիւն, որ կ՛ապահովէ հայկական բանակի մարտունակութիւնը, եւ ատիկա պէտք չէ անտեսել: Կան տնտեսական յարաբերութիւններ, կան ուղիղ ներդրումներ, որոնց ծաւալով Ռուսիա կը գտնուի գործընկերութեան առաջին հորիզոնականին վրայ Հայաստանի հետ, եւ, ի վերջոյ, կայ հայկական սփիւռքի գործօնը՝ Ռուսիոյ հայ համայնքի դերակատարութիւնը», ըսաւ Նաւոյեան:

Եուրի Նաւոյեան չի կրնար պատկերացնել, որ Հայաստան հետեւի Վրաստանի օրինակին եւ շրջուի Ռուսիայէն «Ես չեմ տեսներ այսպիսի հեռանկար՝ մեկնելով թէ՛ հայ-ռուսական յարաբերութիւններու զարգացման ուժականութենէն եւ թէ՛ աշխարհաքաղաքական դասաւորութենէն»:

ՊԱՔՈՒԻ ՀՐՉԱԿԱԳՐԻՆ ՄԷՋ ՆԵՐԱՌՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈԼՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Պաքուի մէջ Յունիս 30-ին աւարտեցաւ ԵԱՀԿ-ի Խորհրդարանական վեհաժողովի քաղաքական հարցերու յանձնախումբին նիստը, որու ընթացքին հայկական պատուիրակութիւնը յաջողած է Հայաստանի համար կարեւոր եւ սկզբունքային երեք ուղղում մտցնել յանձնախումբի զեկուցումին եւ վերջնական ընդունուած բանաձեւին մէջ:

Առաջինը՝ «մասնակից երկիրներու սահմաններու անխախտելիութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքները պաշտպանելու կարեւորութեան» վրայ աւելցուած են նաեւ «տագնապներու խաղաղ լուծման, ժողովուրդներու իրաւահաւասարութեան եւ ազգերու ինքնորոշման իրաւունքը» ամրագրող սկզբունքները:

Հայկական պատուիրակութիւնը յաջողած է երկու այլ առաջարկներ եւս ընդունիլ տալ, որոնք կը վերաբերէին Սուրիոյ: Արձանագրութեան նախագիծին մէջ նշուած են ցեղային խումբերու դէմ յանցագործութիւնները դատապարտող դրոյթներ, եւ հայկական կողմին առաջարկով այդ կէտին կողքին աւելցուած է նաեւ կրօնական խումբերուն հանդէպ յանցագործութիւնները դատապարտող դրոյթը:

«Երկրորդը՝ մենք առաջարկեցինք, որ ԵԱՀԿ-ի անդամ երկիրները թոյլ չտան, որ իրենց տարածքները օգտագործուին արմատական եւ ահաբեկչական խումբերու կողմէ՝ դէպի Սուրիա անցում կատարելու եւ այնտեղ ցեղային ու կրօնական փոքրամասնութիւններուն դէմ ոճիրներ գործելու համար: Ատիկա ուղղակիօրէն կը վերաբերի Թուրքիոյ, Քեսապի հարցերուն, եւ ազրպէյճանցիներուն, որոնք այնտեղ կը կռուին ու կը սպաննուին», ըսաւ Աղուան Վարդանեան:

Երկու օր վերջ, Յուլիս 2-ին Պաքուի մէջ աւարտեցաւ ԵԱՀԿ-ի Խորհրդարանական վեհաժողովի 23-րդ տարեկան նստաշրջանը: Հայաստանեան պատուիրակութեան անդամ, Ազգային Ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան քարտուղար Աղուան Վարդանեան տեղեկացուց, որ ընդունուած է վեհաժողովի եզրափակիչ՝ Պաքուի հռչակագիրը, որուն մէջ ընդգրկուած են հայկական պատուիրակութեան բոլոր նախապէս ընդունուած առաջարկները:

ԿԻԼ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԳԱՒՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏԱԿԱՒԻՆ ՅՈՅՍ ԿԱՅ»

«Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլ Միացեալ Նահանգներ իր այցելութեան ընթացքին անդրադարձած է հայ-թրքական յարաբերութիւններուն: Կիւլ նշած է, որ Թուրքիա Հայաստանի նկատմամբ անկեղծ մօտեցում ունի եւ յիշեցուցած, որ ինք 2008-ին Հայաստան այցելած առաջին թուրք նախագահը եղած է:

«Հայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն կարգաւորման համար տակաւին յոյս կայ», ըսած է Թուրքիոյ նախագահը եւ անդրադարձած երկրի վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի՝ անցեալ ամիս «1915-ի դէպքերու յիշատակին հայերու թոռներուն ուղղած ցաւակցական ուղերձին»: Կիւլ նշած է, որ 1915-ին Անատոլուի մէջ շատ ցաւալի իրադարձութիւններ տեղի ունեցած են, եւ յիշեցուցած, որ Թուրքիոյ բոլոր արխիւները բաց են հետազօտութիւններու համար, սակայն խնդիրին լուծման համար ուժեղ կամք եւ երկխօսութիւն անհրաժեշտ է:

ՏԱՒՈՒԹՕՂԼՈՒԻ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԵԼՈՒ ԱՌՆՉՈՒԹԵԱՄԲ

«Մարմարա» կը գրէ, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Տաւութօղլու խորհրդարանին մէջ գրաւոր հարցումի մը պատասխանելով բացատրած է, որ իր ղեկավարած նախարարութեան պաշտօնեաներուն մօտ ինչպիսի՛ աշխատանք կը կատարուի «1915-ի դէպքերուն առնչակից հայկական պնդումներուն դէմ»:

Տաւութօղլու դիտել տուած է, որ այդ կապակցութեամբ շարունակ անհրաժեշտ տեղեկութիւններ կը տրուին նախարարութեան պաշտօնեաներուն, ինչպէս նաեւ այլ մարմիններու շահագրգիռ անդամներուն: Ան դիտել տուած է, որ այս նպատակով կարիքը կայ ռազմավարութեան մը, որ դիւանագիտական մարզէն մինչեւ իրաւական մարզ, ժողովրդական դիւանագիտութենէն մինչեւ ակադեմական դիւանագիտութիւն, թրքական սփիւռքն ալ ներառեալ, պիտի գործադրուի ներդաշնակ ու համընթաց աշխատանքով: Նախարարը յիշեցուցած է նաեւ, որ վարչապետ Էրտողանի 23 Ապրիլի ցաւակցական պատգամը եւս նոյն ռազմավարութիւնը կը ցոլացնէ:

Տաւութօղլու վերջապէս ըսած է, որ 1915-ի պատահարներուն մասին ամբողջ աշխարհին կողմէ ընդունուած տեսութիւն մը չկայ եւ միջազգային ոչ մէկ դատարան մինչեւ այսօր 1915-ը որակած է ցեղասպանութիւն:

ՏԵՄԻՐԹԱՇ. «ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ՏԱԿԱՒԻՆ ԺԽՏՈՒՈՂ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ»

«Արմէնփրես» կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ մէջ Օգոստոսին նախատեսուած նախագահական ընտրութեան քրտական ժողովուրդներու ժողովրդավարական կուսակցութեան նախագահական թեկնածու Սալահէտտին Տեմիրթաշ անգամ մը եւս անդրադարձած է Թուրքիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման խնդիրին:

Տեմիրթաշ թրքական «Էն.Թի.Վի.» պատկերասփիւռի կայանի «Կը խօսին թեկնածուները» յայտագիրին հիւրը ըլլալով յայտարարած է, որ Թուրքիոյ մէջ «տակաւին ժխտուող Հայոց ցեղասպանութեան հարց գոյութիւն ունի»:

«Կայ ժխտուող Հայոց ցեղասպանութեան հարց, կան Տերսիմի, Սվազի, Մարաշի կոտորածներու, Կեզիի հարցեր: Թուրքիոյ մէջ չկայ հատւած մը, որ վնաս կրած կամ տուժած չըլլայ: Այս ամէնէն ետք պէտք է իրական առերեսում կատարենք, որպէսզի մեր եղբայրութիւնը աւելնայ», ըսած է Թուրքիոյ նախագահական թեկնածուն:

Ըստ Տեմիրթաշի, անցեալին կատարուած զազրելի իրադարձութիւնները պէտք է անտարբերութեան չմատնուին, որովհետեւ, անոր խօսքով, ատիկա կարեւոր է, որպէսզի հասարակութեան մէջ իրարու նկատմամբ վստահութիւն յառաջանայ:

Տեմիրթաշ ընդգծած է, որ առանց սրբագրելու անցեալի սխալները, կարելի չէ ձեւաւորել Թուրքիոյ յաջորդ հարիւր տարուան տեսլականը:

ՎԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱՅԱՏԱՌ ՑՈՒՑԱՆԱԿՆԵՐ ՅԱՅՏՆՈՒԱԾ ԵՆ

Tert.am կը հաղորդէ, որ «Բազմալեզու կեանք» նախաձեռնութեան ծիրին մէջ, Վանի որոշ շրջաններու մէջ թրքերէն եւ քրտերէն վահանակներէն բացի հայերէն գրութիւններ յայտնուած են:

Արտամետի քաղաքապետարանի աւագանիին որոշումով՝ շրջանի մուտքը ազդարարող վահանակին վրայ պիտի գրուի թրքերէնով, քրտերէնով, հայերէնով եւ անգլերէնով:

Քաղաքապետ Սեւիլ Ռոյպին Չեթինի համաձայն, իրենց նպատակը հայերուն նկատմամբ թշնամանքի կարծրատիպը կոտրելն է:

«Քիւրտ ժողովուրդը իր պատմութեան ընթացքին միասին ապրած է Անատոլուի փոքրամասնութիւններէն հայերուն հետ, եւ պատմական, մշակութային, հաւաքական համախմբուածութիւն ունեցած ենք: 1915-ին հայերու տեղահանութենէն առաջ Արտամետի մէջ բազմաթիւ հայեր ապրած են: Վանի մէջ հայերն ու քիւրտերը դարեր շարունակ եղբայրներու պէս ապրած են: Այդ պատճառով ալ պիտի չարտօնենք, որ հայերուն մշակոյթն ու պատմութիւնը ոչնչացուի», ըսած է ան:

ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՓՈԽԱՆՈՐԴԸ՝ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԴԵՍՊԱՆ

Պոլսոյ հայոց պատրիարքական ընդհ. Փոխանորդ Արամ արք. Աթեշեան, որ Տիգրանակերտ գացած էր նախագահելու համար Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ մէջ Յունիս 29-ի Ս. պատարագին, Երկուշաբթի, 30 Յունիսին հանդիպում մը ունեցած է Տիգրանակերտի կուսակալ Մուսթաֆա Ճահիտ Քըրաչի եւ քաղաքապետ Ֆըրաթ Անլըի հետ:

Արամ սրբազան՝ իբրեւ յիշատակ, կուսակալին նուիրած է Հայաստանէն բերուած քանդակազարդ փայտեայ ծաղկաման մը, իսկ կուսակալը Արամ սրբազանին նուիրած է Տիգրանակերտի մասին զանազան գիրքեր:

Քաղաքապետը յայտնած է, որ քաղաքապետարանը բարոյապէս եւ նիւթապէս միշտ պատրիարքարանի կողքին է՝ յոյս յայտնելով, որ հայկական Ս. Սարգիս եկեղեցին եւս կը վերաբացուի: Անլը նաեւ առաջարկած է Աթեշեանին ըլլալ Տիգրանակերտի մշակոյթի դեսպանը, իսկ պատրիարքական փոխանորդը իր կարգին ընդունած է առաջարկը:

ԲՈՂՈՔ՝ ՍԱՍՆՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԱԽՈՌԻ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ՔԱՅԼԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

«Էրմենիհապեր» կը հաղորդէ, որ Սասնոյ հայերու միութեան ղեկավար Ազիզ Տաղճը Պաթման նահանգի Սասուն շրջանի Արվիզինք եւ Շէնգալիք գիւղերուն մէջ հայկական եկեղեցիները ախոռի վերածելու հարցով բողոք ներկայացուցած է Պաթմանի հանրապետական դատախազութեան: Ան ցաւ յայտնած է, որ հայկական եկեղեցիներն ու գերեզմանոցները հետզհետէ անճանաչելի կը դառնան, եւ կոչ ուղղած է եկեղեցիները անյապաղ պահպանութեան տակ առնելու:

Ըստ թրքական «Պաթմանչաղտաշ» կայքին, Տաղճը ըսած է, որ «Տարին մէկ անգամ գոնէ իրաւունք ունինք եկեղեցիներուն մէջ աղօթելու մեր հանգուցեալներուն համար: Բայց ախոռի վերածուած եկեղեցիներուն մէջ չենք կրնար աղօթել»:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԼՈՅՍ ՊԻՏԻ ՏԵՍՆԷ ՀԱՄՇԷՆԱՀԱՅԵՐԷՆՈՎ ԱՌԱՋԻՆ ԱՄՍԱԳԻՐԸ

Խումբ մը համշէնահայեր Համշէնի լեզուն եւ մշակոյթը տարածելու եւ ապագայ սերունդներուն փոխանցելու նպատակով կը պատրաստուին տպագրել համշէնահայերէնով առաջին ամսագիրը Թուրքիոյ մէջ: Պարբերականը պիտի կրէ «Գոր» (համշէնահայերէնով՝ կամաւոր աշխատանք) անունը:

Ամսագրի 90 տոկոսը բաղկացած պիտի ըլլայ Համշէնի եւ համշէնահայութեան պատմութեան եւ մշակոյթին մասին նիւթերէ: Այս նախաձեռնութիւնը աննախընթաց երեւոյթ է Թուրքիոյ մէջ, ուր անցնող տասնամեակներուն փոքրամասնութիւններու մշակութային ազատութիւններու հանդէպ հետեւողական կաշկանդում գործադրուած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՈՉ ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՑԻՆ 12 ԿԵՏԵՐԸ

Յունիս 10-ին Հայաստանի Ազգային ժողովի չորս ոչ իշխանական ուժերը հրապարակեցին իշխանութիւններէն իրենց ունեցած 12 պահանջները, որոնք կը վերաբերին կուտակային կենսաթոշակային համակարգին, շրջանառութեան հարկին, կարմիր գծանշումներուն, գիւղամթերքի արտադրութեան, «Նայիրիտ» գործարանին, «Որոտան» ջրելեկտրակայաններու համալիրի գոյքի վաճառքին, փոխադրամիջոցներու թանկացման, 100 տոկոսնոց համամասնական ընտրակարգին:

Ազգային ժողովի չորս ոչ իշխանական ուժերու հրապարակած 12 կէտերէ բաղկացած պահանջին մէջ ներառուած են այն խնդիրները, որոնք համաձայնութեամբ ձեւաւորուած են:

Այս մասին News.am-ին յայտնեց ՀՅԴ խմբակցութեան պատգամաւոր Արծուիկ Մինասեան՝ պատասխանելով այն հարցումին, թէ ինչու պահանջներուն մէջ չկան կազի եւ ելեկտրուժի թանկացման խնդիրները:

«Ասոնք այն կէտերն են, որոնք յստակ հրատապ լուծում կը պահանջեն: Մասնաւորապէս կազի մասին, որովհետեւ ստեղծուած յանձնախումբ կայ, եւ կը սպասենք յանձնախումբի արդիւնքներու հրապարակումին, այդ պատճառով չկայ մեր պահանջներուն մէջ: Մեր 12 կէտերուն մէջ այն պահանջներն են, որոնց իշխանութիւնները կրնան դիւրութեամբ սահմանուած ժամկէտին լուծում տալ», ըսաւ ան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԿՈՒՏԱԿԱՅԻՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Յունիս 20-ի շաբաթավերջին Հայաստանի Ազգային ժողովի նիստին ընթացքին կուտակային կենսաթոշակային օրէնքին մասին փոփոխութիւնները ընդունուեցան խիստ լարուած մթնոլորտի մէջ եւ կանոնագրային խախտումներով: Օրէնքի փոփոխութեան քուէարկութեան ընթացքին Ազգային ժողովի իշխանութեան պատգամաւորներուն թիւը դահլիճին մէջ փոքրամասնութիւն էր, իսկ լուսատախտակին վրայ՝ մեծամասնութիւն, այս մասին յայտարարած է ՀՅԴ պատգամաւոր Արծուիկ Մինասեան:

«Երբ պատգամաւորը քուէարկութենէն ետք կը խնդրէ արդիւնքները կանգնեցնել եւ կը մատնանշէ բացակայ քուէարկողներուն պարագան, անոր խնդրանքին նկատմամբ պէտք է յարգանք ցուցաբերել: Յարգելի՛ Ազգային ժողովի նախագահ, յարգելի՛ տեղակալներ, գործենք օրէնքի սահմաններուն մէջ: Այժմ Հայաստանի հանրապետական կուսակցութեան պատգամաւորներուն թիւը 64 է, եւ օրէնքը անցաւ 67 ձայնով», յայտարարեց Մինասեան:

Ոչ իշխանական կուսակցութիւններուն պատգամաւորները պոյքոթի ենթարկած էին քուէարկութիւնը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆՇԵՑ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

Յուլիս 5-ին Հայաստան նշեց Սահմանադրութեան օրը: Սահմանադրութեան օրուան առիթով շնորհաւորական ուղերձով հանդէս եկաւ նախագահ Սերժ Սարգսեան:

Հանրապետութեան նախագահը իր ուղերձին մէջ ըսած է. «Մեր երկրին մայր օրէնքը արտայայտիչն է մեր ժողովուրդի ընտրած ուղիին՝ ազատ, ժողովրդավարական հասարակութիւն եւ ընկերային ու իրաւական պետութիւն կառուցելու ուղի: Անկախութեան ձեռքբերումէն ի վեր կատարուած է հսկայական աշխատանք, մենք իբրեւ հասարակութիւն հասունցած ենք, իբրեւ պետութիւն՝ զօրացած»:

«Այս ընթացքին հասունցած է նաեւ երկրին մէջ համակարգային փոփոխութիւններ իրականացնելու անհրաժեշտութիւնը: Առանց սահմանադրական նոր բարեփոխումներու անոնք չեն կրնար ամբողջական ըլլալ: Այսօր սահմանադրական բարեփոխումներու նոր առաջարկները աշխուժօրէն կը քննարկուին մասնագէտներու եւ կազմակերպութիւններու կողմէ», նշուած է ուղերձին մէջ:

Նախագահ Սարգսեան մաղթած է, որ «Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանադրութիւնը ամէն օր սրբութեամբ իրականացուի եւ անշեղօրէն ծառայէ քաղաքակիրթ ապրելակերպի եւ զարգացման նպատակներուն»:

Հայաստանի գործող սահմանադրութիւնը ընդունուած է 5 Յուլիս 1995-ի ժողովրդական հանրաքուէով: 2005-ին կարգ մը փոփոխութիւններէ եւ լրացումներէ ետք կրկին ընդունուած է հանրաքուէով: Այժմ կը պատրաստուին նոր փոփոխութիւններ, որոնք կը մշակուին նախագահին հրամանագիրով ստեղծուած մասնագիտական յանձնախումբի մը կողմէ:

ՌՈՒՍՏԱՄԵԱՆ. «ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ ԼՈՒՐՋ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ»

Յուլիս 18-ին ՀՅԴ-ն, Սահմանադրական Դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեանի հետ հրաւիրած էր քննարկում՝ սահմանադրական փոփոխութիւններու ընթացքին մասին: Ներկայ էին ՀՅԴ քաղաքական գործիչներ եւ փորձագէտներ:

Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Արմէն Ռուստամեան նշեց, որ Դաշնակցութիւնը միշտ շահագրգռուած եղած է սահմանադրական փոփոխութիւններով, որովհետեւ համոզուած է, որ անոնք անհրաժեշտ են, եթէ կը գոհացնեն շարք մը կարեւոր պայմաններ:

Ըստ Ռուստամեանի, այսօր խնդիր կայ փոխելու կառավարման համակարգը դէպի խորհրդարանական կառավարում, իշխանութեան հաւասարակշռութիւն, իշխանութեան ապակեդրոնացում եւ իշխանութեան թեւերու միջեւ զսպման ու հակակշիռներու մեքանիզմներու ապահովում:

«Քանի տակաւին պատրաստ չէ սահմանադրական փոփոխութիւններու վերջնական նախագիծը, մենք պէտք է յաջողինք մեր մօտեցումները համադրել ու յանգիլ փոխըմբռնելի տարբերակի: Սահմանադրական փոփոխութիւնները իմաստ կ՛ունենան, եթէ անոնք յանգեցնեն խորհրդարանական կառավարման համակարգի: Խորհրդարանական կառավարման համակարգը նոյնպէս բազմաթիւ ձեւեր ունի, եւ պէտք է ընտրել այն տարբերակը, որ կը համապատասխանէ Հայաստանին», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան:

ՍՓԻՒՌՔԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ 5-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ՝ 19-20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Հայաստանի Սփիւռքի նախարար Հրանոյշ Յակոբեանի գլխաւորութեամբ 27 Յունիսին տեղի ունեցաւ նախարարին կից ատեանի հերթական նիստը: Օրակարգի վրայ էին Սփիւռքի կազմակերպութիւններու ղեկավարներու եւ ներկայացուցիչներու համահայկական չորրորդ համաժողովին տրուած առաջադրանքներու իրականացման վերաբերեալ հաշուետուութիւնը, Սփիւռքի նախարարութեան աշխատակազմի քարտուղարութեան հաշուետուութիւնը, ինչպէս նաեւ ընթացիկ հարցեր:

Նախարարի խորհրդական Ս. Պետրոսեան նշած է, որ 2011-ին կայացած Սփիւռքի կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներու համահայկական 4-րդ համաժողովին յատուկ կերպով առանձնացուած են 64 ամփոփ առաջարկներ, որոնց իրականացումը եղած է ուղենշային Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան տարբեր ծրագիրներու մշակման եւ իրականացման ատեն: Այդ աշխատանքները իրականացուած են համահայկական եւ համայնքային կառոյցներուն հետ համադրաբար: Աշխատանքներու իրականացման մասնակցած են Հայաստանի պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

Սփիւռքի նախարար Հրանոյշ Յակոբեան նշած է, որ Սփիւռքի կազմակերպութիւններու ղեկավարներու եւ ներկայացուցիչներու համահայկական 5-րդ համաժողովին ներկայացուած առաջարկները պէտք է խմբաւորել եւ ճշդել աշխատանքային ուղղութիւնը, որուն համար պէտք է կազմել աշխատանքային խումբ, պատրաստել քննարկուող խնդիրներու թղթածրար եւ զայն բաժնել Սփիւռքի գաղութներուն:

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ՝ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՏՈՂԱՆՑՔԻՆ

Ֆրանսայի մայրաքաղաք Փարիզի մէջ երկրին ազգային տօնին առիթով աւանդական զինուորական տողանցքին մասնակցած են նաեւ հայ զինուորներն ու տողանցքի ժամանակ ծածանած է հայկական դրօշը:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ ՔԵՍԱՊԸ ԱՌԱՒ ԻՐ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ

Սուրիոյ կանոնաւոր բանակը Գալատուրանն ու Քեսապը առաւ իր վերահսկողութեան տակ:

Սուրիական բանակը վերատիրացաւ նաեւ Քեսապի մէջ Սեւ Աղբիւրի սահմանային անցքին եւ տարածուեցաւ Թուրքիոյ հետ սահմանին վրայ: Բանակը կը վնասազերծէ շրջակայ տարածքները՝ յառաջանալով Ժապալ Նըսր եւ Համրա շրջաններուն ուղղութեամբ:

Ժապհաթ Նուսրան եւ այլ զինեալ խմբաւորումներ նահանջեցին Քեսապէն, սակայն թրքական ուժերը փակեցին դէպի Թուրքիա անոնց նահանջի ճամբաները եւ չարտօնեցին մուտք գործել Թուրքիա: Զինեալները ստիպուած ուղղուած են դէպի արեւելք՝ Իտլիպի գիւղական շրջանները:

Սուրիոյ բանակի ընդհանուր հրամանատարութիւնը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը՝ յայտարարելով.«Քեսապ քաղաքին մէջ ապահովութիւնն ու կայունութիւնը վերականգնուած են»:

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ՝ ՍՊԻՏԱԿ ՏԱՆ ԴԻՄԱՑ

Ուաշինկթընի մէջ ամերիկահայութիւնը սուրիահայերուն սատարելու կոչով բողոքի ցոյցեր կատարեց Սպիտակ տան դիմաց:

Ցուցարարները կոչ ուղղեցին նախագահ Պարաք Օպամային, անյապաղ քայլերու ձեռնարկելու՝ դադրեցնելու համար թիրախաւորուած ռըմբակոծումները Հալէպի հայ բնակչութեան դէմ եւ բարձրացնելու իրազեկուածութիւնը հայ համայնքի զգալի հատուածին համար հայրենիք հանդիսացող սուրիական հիւսիսային քաղաքներու վերահաս ոչնչացման մասին:

«Հալէպի բնակչութիւնը կը տառապի անողոք ռմբակոծումներու պատճառով, իսկ Նոր գիւղի հայկական համայնքը կը գտնուի թրքական կառավարութեան կողմէ օժանդակուող ժիհատական խումբերու յարձակումներու ամբողջ ծանրութեան տակ: Ժամանակն է, որ նախագահ Օպամա արագ ճնշումներ գործադրէ Թուրքիոյ վրայ՝ ստիպելով դադրեցնել այս դաժանութիւնները», հաղորդեց Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի ներկայացուցիչ Ռազմիկ Լիպարեան:

Բողոքի ցոյցերը շարունակութիւնն էին 12 յունիսին Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի նախագահ Քեն Խաչիկեանի նամակին՝ ուղղուած նախագահ Պարաք Օպամային: Նամակին մէջ Խաչիկեան Սպիտակ տան յորդորած էր «հարկադրաբար միջամտել՝ օժանդակելու Հալէպի արիաբար մաքառող եւ անպաշտպան բնակչութեան»:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Է. ՊԱՏԳ. ԺՈՂՈՎ, ԵՐԵՒԱՆ, 29 ՄԱՅԻՍ – 1 ՅՈՒՆԻՍ 2014

Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութիւնը իր Է. Պատգամաւորական ժողովին բացումը կատարեց Երեւանի մէջ, 29 Մայիս 2014-ին, ներկայութեամբ 16 շրջաններ ներկայացնող պատգամաւորներու, Հայաստանի Հանրապետութեան մշակոյթի եւ սփիւռքի նախարարներուն, Լիբանանի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան լիազօր ու արտակարգ դեսպանին, ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչին, ԵՊՀ-ի ռեկտորին, ՀՄԸՄ-ի, ՀՕՄ-ի եւ «Արարատ» միութեան ներկայացուցիչներուն ու հայրենի մտաւորականներու:

Իրերայաջորդ չորս օրերու վրայ երկարող 13 նիստերով ժողովը հանգամանօրէն քննեց նախ ընթացաւարտ Կեդրոնական վարչութեան քառամեայ բազմաճիւղ գործունէութիւնը, իր օրակարգին վրայ տեղ գտած կրթական եւ մշակութային նիւթերը, ապա անցաւ յառաջիկայ չորս տարիներուն համար իր համահայկական գործունէութեան ծրագիրի մշակման:

Համազգայինի կազմակերպական վիճակը քննարկման ենթարկելով՝ ժողովը ծանրացաւ շարքերը երիտասարդացնելու, Համազգայինի ընտանիքին աշխարհագրական ընդարձակումի հրամայականին վրայ եւ առ այդ առաւ գործնական որոշումներ: Մշակութային եւ կրթական գործունէութեան ծիրէն ներս, իբրեւ մարդուժի բացառիկ աղբիւր՝ ժողովը շեշտեց Համազգայինի ճեմարաններուն վերանորոգ դիմագիծ եւ աւելի լայն տարողութիւն տալու աշխատանքի կարեւորութիւնը, Հայաստան-Սփիւռք կրթական եւ մշակութային գործակցութիւնը աւելի ամուր հիմերու վրայ հաստատելու անհրաժեշտութիւնը, Համազգայինի հիմնադրամներու կառոյցի մարմինի աշխատադաշտի ընդարձակման կարեւորութիւնը, հրատարակչատան գործունէութիւնը յաւելեալ ծաւալով յառաջ տանելու անհրաժեշտութիւնը:

Հայաստան-Սփիւռք մշակութային եւ կրթական գործակցութեան ծիրէն ներս, ժողովը գնահատեց Համազգայինի հայաստանեան բեղուն գործունէութիւնը եւ որոշեց աւելի ընդարձակել անոր դաշտը:

Սուրիոյ ճգնաժամի հետեւանքով հոն բնակող հայ ժողովուրդի հատուածին կրած քաղաքական, տնտեսական, ընկերային, կրթական, մշակութային եւ մանաւանդ ազգային վնասներուն անդրադառնալով՝ ժողովը որոշեց ամէն ձեւով զօրակցիլ սուրիահայութեան գոյատեւման ու վերականգնումի ճիգերուն:

Մեկնելով Համազգայինի աւելի քան ութ տասնամեակներու գործունէութենէն եւ «Մէկ ազգ, մէկ մշակոյթ» անսակարկելի առաջադրանքէն՝ ժողովը յատուկ կարեւորութեամբ շեշտադրեց թէ՛ Հայաստանի Հանրապետութեան, թէ Արցախի, թէ՛ Ջաւախքի եւ թէ՛ Սփիւռքի բոլոր հայագաղութներուն մէջ գործօն ներկայութիւն ըլլալու ծառայական առաքելութիւնը:

Ժողովը ջերմօրէն ողջունեց Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարարութեան եւ Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան միջեւ կնքուած համագործակցութեան յուշագիրը, ինչպէս նաեւ՝ Երեւանի Պետական համալսարանի հետ ստորագրուած պայմանագիրը՝ հայագիտական մասնագիտացման ծրագիրի գծով:

Եզրափակելով իր աշխատանքները, ժողովը կարեւոր նկատեց Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի սեմին աշխարհին պահանջատիրական ոգիով եւ վճռականութեամբ ներկայանալու անհրաժեշտութիւնը:

Աւարտին ժողովը ընտրեց նոր Կեդրոնական վարչութիւնը, յառաջիկայ չորս տարիներուն համար:

Համազգայինի Կեդրոնական վարչութիւնը կազմուած է հետեւեալ ձեւով՝ Վաչէ Փափազեան (Լիբանան), Վարանդ Ալեքսանտրեան (Լիբանան), Մկրտիչ Եափուճեան (Լիբանան), Եսայի Հաւաթեան (Լիբանան), Կարօ Պայթարեան (Լիբանան), Թամար Գապագեան-Հաշէօլեան (Լիբանան), Մկրտիչ Մկրտիչեան (Լիբանան), Կարօ Մանճիկեան (Սուրիա), Աննա Յովհաննէսեան (Եւրոպա), Վիգէն Թիւֆէնքճեան (Քանատա), Վիգէն Եագուպեան (Արեւմտեան ԱՄՆ), Հրայր Պարոնեան (Արեւելեան ԱՄՆ), Սպարտալ Սէյրանեան (Հայաստան):

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 2 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԹԵԼԵԹՈՆԻՆ

Տասնեակ հազարաւոր ամերիկահայեր մասնակցեցան Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի կազմակերպած 2014-ի թելեթոնին, որուն ընթացքին հաւաքուած է աւելի քան 2 միլիոն տոլար, որ պիտի ուղղուի Հայ դատի քաղաքացիական կըրթական ծրագիրներու իրականացման:

Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի հիմնադրամը երեք այլ թելեթոններ կազմակերպած էր 2006, 2009 եւ 2012 թուականներուն, որոնց ընթացքին հաւաքուած էր աւելի քան 6.5 միլիոն տոլար: Բազմաթիւ կազմակերպութիւններ, եկեղեցիներ, համայնքային առաջնորդներ, քոնկրեսականներ եւ նահանգային օրէնսդիրներ մասնակցեցան այս թելեթոններուն:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԷՏԻ ՄԷՋ

Սթոքհոլմի հայկական կեդրոնին մէջ Յունիս 29-ին տեղի ունեցաւ Շուէտի մէջ Հայ դատի յանձնախումբի կազմութեան պաշտօնական արարողութիւնը:

Եւրոպայի Հայ դատի յանձնախումբի նախագահ Գասպար Կարապետեան բացատրելէ ետք նոր կազմուող ՀՅԴ Հայ դատի յանձնախումբերուն կարեւորութիւնը, շեշտեց, որ վերջին ութ ամիսներուն՝ Շուէտի Հայ դատի յանձնախումբը չորրորդ նոր յանձնախումբն է Ռումանիոյ, Լեհաստանի եւ Աւստրիոյ յանձնախումբերուն կազմութենէն ետք: Կարապետեան աւելցուց, որ այս հոլովոյթը պիտի շարունակուի, եւ մինչեւ տարեվերջ պիտի կազմուին երկու նոր յանձնախումբեր եւս:

ՎԱՍՏԱԿԱՇԱՏ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՊՕՂՈՍ ՍՆԱՊԵԱՆ ԿՆՔԵՑ ԻՐ ՄԱՀԿԱՆԱՑՈՒՆ

Շաբաթ, Յունիս 14-ին, ՀՅԴ Բիւրօն, Համազգայինի Կեդրոնական վարչութիւնը եւ «Բագին» ամսագիրի խմբագրութիւնը գուժեցին մահը վաստակաշատ դաշնակցական եւ մտաւորական Պօղոս Սնապեանի:

«14 Յունիսի առաւօտուն, իր մահկանացուն կնքեց «Բագին» ամսագիրի երկար տարիներու վաստակաւոր խմբագիր, հայ ժամանակակից գրականագիտութեան տիտաններէն, անոր զարգացման մէջ իր ուրոյն ներդրումը ունեցած վաստակաւոր մտաւորական, գրաքննադատ եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան գրական անդաստանին մէջ հանրածանօթ հեղինակութիւն՝ Պօղոս Սնապեան», գրուած էր Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան հաղորդագրութեան մէջ:

Պօղոս Սնապեան ծնած է 11 Օգոստոս 1927-ին, Մուսա Լերան Պիթիաս գիւղը: Նախակրթութիւնը կը ստանայ ծննդավայրի եւ Այնճարի «Յառաջ» վարժարանին մէջ: 1944-ին կ՛ընդունւի Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը եւ կ՛աւարտէ զայն 1949-ին: Աւարտելէ ետք, կը վերադառնայ Լիբանան, ուր Այնճարի ու Պէյրութի մէջ կը զբաղի ուսուցչութեամբ:

1950-էն սկսեալ գրական եւ քննադատական իր գործերը լոյս կը տեսնեն «Նայիրի» եւ «Ակօս» հանդէսներուն մէջ: Աշխատակցած է նաեւ սփիւռքահայ շարք մը թերթերու՝ պատմուածքներով, տպաւորապաշտ էջերով եւ քննադատական եւ հրապարակագրական յօդուածներով:

Երկու տարի՝ 1957-ին եւ 1959-ին, լոյս կ՛ընծայէ «Միջնաբերդ» գրական տարեգիրքը:

1962-ի Յունուարին, Կարօ Սասունիի խմբագրապետութեամբ երբ լոյս կը տեսնէ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան նախաձեռնութիւնը հանդիսացող գրականութեան եւ արուեստի «Բագին» ամսագիրը, Եդուարդ Պօյաճեանի հետ կը կոչուի խմբագիրի պատասխանատու պաշտօնին:

1962-ին կը մեկնի Փարիզ եւ Սորպոնի եւ Ալիանս Ֆրանսէզի մէջ երկու տարի, իբրեւ ազատ ունկնդիր կը հետեւի գրական եւ իմաստասիրական դասընթացքներու: Վերադարձին շարունակելով «Բագին»ի մէջ վստահուած աշխատանքները՝ խմբագիրի պաշտօնը կը վարէ ամբողջ 42 տարի, մինչեւ 2003: Միաժամանակ կը դասաւանդէ հայ գրականութիւն, Այնճարի ու Պէյրութի ազգային երկրորդական վարժարաններու աւարտական դասարաններուն:

1966-1973-ին մաս կը կազմէ «Ազդակ» օրաթերթի խմբագրութեան, իբրեւ ազգային եւ գրական-մշակութային էջերու պատասխանատու խմբագիր:

Եղած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան մէջ հաստատուած (1966) «Գէորգ Մելիտինեցի» գրական դատակազմի անդամ եւ խմբագրած է աւելի քան 50 գրական հատոր: 1983-էն կ՛աւանդէ հայ գրականութիւն՝ Համազգայինի Հայագիտական Բարձրագոյն Հիմնարկի բոլոր դասարաններուն:

Պօղոս Սնապեանի տպագիր առաջին գրութիւնը, չափածոյ կտոր մը՝ «Տաղ Տրտմութեան», լոյս կը տեսնէ Երուսաղէմի վանքի պաշտօնաթերթ «Սիոն»ի մէջ, իսկ լոյս ընծայած առաջին հատորը, վիպակ մը՝ «Ժամանակ Չկայ», 1953-ին, Պէյրութ: Անկէ ետք լոյս ընծայած է վիպական, քընննադատական ու հրապարակագրական բնոյթի աւելի քան 30 հատոր ու հրատարակելի ունի նոյն սեռի տասէ աւելի գործեր:

Խմբագրած ու հրատարակած է նաեւ տարբեր հեղինակներէ վերցուած 75 հատոր:

2003-ին արժանացած է Հայաստանի Հանրապետութեան «Մովսէս Խորենացի» շքանշանին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան «Ս. Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանին, Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան «Համազգային»ի շքանշանին, իսկ 2010-ին՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Հայրապետական օրհնութեան գիրին:

2007-էն մինչեւ իր մահը, Պօղոս Սնապեան կը խմբագրէր «Ազդակ-գրական» պարբերաթերթը:

Ուրբաթ, Յունիս 20, կէսօրէ առաջ ժամը 11:15-ին, բազմավաստակ գրականագէտ, գրաքննադատ, կրթական գործիչ եւ մտաւորական Պօղոս Սնապեանի դագաղը «Շաղզոյեան» կեդրոնին առջեւէն ուսամբած փոխադրուեցաւ Նորաշէնի Սրբոց Վարդանանց եկեղեցի, ուր կատարուեցաւ հանգուցեալ գրականագէտին Ազգային յուղարկաւորութիւնը՝ նախագահութեամբ Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ եպս. Փանոսեանի: Առաջնորդ սրբազանը վեր առաւ Պօղոս Սնապեանի ազգային եւ մտաւորական արժանիքներն ու ներկայացուց անոր կենսագրականը:

Ապա Ազգային առաջնորդարանի «Երջօ Սամուէլեան-Եռագոյն» սրահին մէջ յանուն ՀՅԴ Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի եւ ՀՅԴ Բիւրոյի դամբանական խօսքեր արտասանեցին Տիգրան Ճինպաշեան եւ Մկրտիչ Մկրտիչեան:

Ցաւակցութիւններէն անմիջապէս ետք վաստակաշատ մտաւորականին մարմինը փոխադրուեցաւ Այնճար հայաւան, ուր կատարուեցաւ Ազգային եւ ժողովրդային թաղում: Խօսքեր առին Վարուժան արք. Հերկելեան եւ ՀՅԴ «Կարմիր լեռ» կոմիտէին անունով Յակոբ Այնթապլեան, որ յետ մահու Պօղոս Սնապեանը պարգեւատրեց Այնճարի շքանշանով:

ՊԵՆ ՈՒԻԹԸՔԸՐ

Բրիտանիոյ խորհրդարանի նախկին անդամ, ՄԱԿ-ի Փոքրամասնութեանց պաշտպանութեան եւ խտրականութեանց կանխարգիլման ենթայանձնախումբին համար պատրաստուած իր տեղեկագիրով Հայկական Ցեղասպանութիւնը հաստատած Պեն Ուիթըքըր Յուլիսի սկիզբը կնքած է իր մահկանացուն:

Ան 79 տարեկան էր:

Ուիթըքըր, 1985-ին պատրաստած էր Հայկական Ցեղասպանութիւնը հաստատած տեղեկագիրը՝ հակառակ թրքական ճնշումներուն: Ան նաեւ տարիներով դատապարտած էր Հայկական Ցեղասպանութիւնը յստակօրէն չճանչնալու Բրիտանիոյ իշխանութեանց դիրքորոշումը:

ՀԵՆՐԻԿ ՄԱՄԵԱՆ

Յուլիս 17-ին մահացած է Հայաստանի ժողովրդական նկարիչ Հենրիկ Մամեանը:

«Կեանքից հեռացաւ մեր լաւագոյն գրաֆիկական նկարիչներից մէկը, երեւի վերջինն այն սերընդից, որի ներկայացուցիչներով միշտ պարծեցել ենք: Երբ կեանքից հեռացաւ Գրիգոր Խանջեանը, եւ փոքր-ինչ անաւարտ էր մնացել նրա հսկայ «Վարդանանք» եռանկարը, Մամեանն էր, որ աւարտին հասցրեց այն: Նա փաստօրէն փրկեց եռանկարը կիսատ մնալու ճակատագրից», նշեց Հայաստանի նկարիչներու միութեան նախագահ Կարէն Աղամեան:

Հենրիկ Մամեան ծնած է 24 Ապրիլ 1934ին Երեւան: Աշխատած է գիրքի ձեւաւորման, քանդակագործութեան եւ գեղանկարչութեան ասպարէզներուն մէջ: 1983-ին անոր տրուած է Հայաստանի վաստակաւոր նկարիչի, իսկ 2010-ին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդական նկարիչի կոչում:

ՍԵՆ ԱՐԵՒՇԱՏԵԱՆ

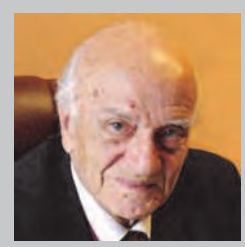

Յուլիս 25-ին մահացած է Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանի նախկին տնօրէն, փիլիսոփայ, պատմաբան Սեն Արեւշատեանը:

Ծնած է 7 Յունուար 1928-ին, Երեւան: 1951-ին գերազանցութեամբ աւարտած է Երեւանի պետական համալսարանի պատմութեան բաժանմունքը եւ Ապրիլ 1959-ին աշխատանքի անցած Մատենադարանին մէջ՝ իբրեւ սկզբնաղբիւրներու գիտական թարգմանութեան բաժինի վարիչ: 1972-ին ստացած է փիլիսոփայական գիտութիւններու դոկտորի աստիճան: 1973-էն ղեկավարած է Մատենադարանի հին բնագիրներու ուսումնասիրութեան եւ հրապարակման բաժինը, իսկ մարտ 1982-ին նշանակուած է Մատենադարանի տնօրէն: Շուրջ 25 տարի՝ 1982-2007 եղած է Մատենադարանի տնօրէն, իսկ 2007-էն մինչեւ իր մահը Մատենադարանի կառավարման խորհուրդի նախագահն էր:

Սեն Արեւշատեան հեղինակ է աւելի քան 150 գիտական աշխատութիւններու, 30 մենագրութիւններու եւ յօդուածներու, որոնք լոյս տեսած են ոչ միայն Հայաստանի մէջ, այլ նաեւ՝ Մոսկուայի, Փարիզի, Վարշաւայի, Ս. Փեթերսպուրկի, Աթէնքի եւ Գահիրէի մէջ:

Մայիս 29-ի Մտորումներ. Կարգը Արամինն Է

Յակոբ Եափուճեան

Երբ մայրուղիի վերջին ուղիղ հատուածը հասանք եւ հեռուն, հորիզոնին վրայ Արմաւիրի դաշտագետինէն բարձրացող գոլորշիին մէջ պարուրուած Սարդարապատի սլացիք յուշակոթողին ստուերը երեւաց, ինքնաշարժի վարիչ Վահագնը կարծէք ղեկին առթած պրկուածութիւնը թօթափելու համար, ոտքով ճնշեց պնդերագին վրայ եւ ինքնաշարժը սուրաց՝ քիչ ետք կանգնելու համար յուշահամալիրի ընդարձակ կանգառին իշխող երկու ցուլերու հսկայ արձաններուն դիմաց:

Համազգային կրթական եւ մշակութային միութեան եօթներորդ Պատգամաւորական ժողովին մասնակցելու համար շաբաթով մը Երեւան կը գտնուէի եւ, ազատ օրեր ունենալով, որոշած էի անպայման Սարդարապատ այցելել: 1974-ին, երբ առաջին անգամ Հայաստան այցելած էի ու՝ Սարդարապատ եղած, թանգարանը տակաւին կառուցուած չէր: Ապա նաեւ մայիսեան յաղթանակի տարեդարձը ըլլալով՝ պատշաճ էր, որ Սարդարապատի հերոսներուն յիշատակը յարգէի ռազմաճակատ այցելելով: Մայիս 28-ի օրը յուշահամալիրին շուրջ կայացող յաղթանակի ոգեկոչման պաշտօնական արարողութիւններէն եւ խճողումէ խուսափելու համար նախընտրեցի Մայիսի 29-ը:

Որպէսզի չյոգնինք, Վահագնը առաջարկեց այցելութիւնը սկսիլ թանգարանէն, ապա յառաջանալ դէպի յուշակոթող, ու մեզի տուաւ թանգարան մուտքի երկու տոմս, որոնց փոխարժէքը պտոյտի սակին մէջ ներառուած էր:

Սարդարապատի թանգարանը տուֆ քարէ շինուած ուղղանկիւն խորանարդաձեւ, անպաճոյճ, բաւականին մեծ կառոյց մըն է, զուրկ՝ հայկական ճարտարապետութեան յատուկ նախշերէ եւ կը ներկայացնէ հայկական հնադարեան ամրոց մը, խորհրդանիշ՝ ճգնաժամային պահերու թշնամին դիմակայելու հայ ժողովուրդի անկոտրում կամքին ու մարտունակութեան:

Թանգարանին մէջ արտակարգ եռուզեռ կը տիրէր: Մաքրող կիները կեդրոնական սրահի կարասիները տեղաւորելով զբաղած էին: Կը թուէր, որ նախորդ օրը սրահին մէջ յատուկ ձեռնարկ մը տեղի ունեցած էր:

Առաջնորդ օրիորդը մեզ հրաւիրեց, որ այցելութիւնը սկսինք մուտքի աջին գտնուող ցուցասրահէն, ուր ապակեայ ցուցափեղկերու մէջ տեղաւորուած էին նախաքրիստոնէական ժամանակաշրջանի 4-րդ եւ 3-րդ հազարամեակներուն Հայկական Բարձրաւանդակին մէջ յայտնաբերուած տապանաքարեր, որմնաքանդակներ, քարէ գործիքներ եւ անօթներ: Երկրորդ սրահին մէջ ամփոփուած էին քրիստոնէական վաղ շրջանի խաչքարերու նմուշներ: Ապա նեղ ու երկար սրահէ մը անցնելով, ուր ցուցադրուած էին հողագործական ու 18-րդ եւ 19-րդ դարերուն Հայաստանի մէջ կիրարկըուած արհեստներու վերաբերեալ գործիքներ, բարձրացանք երկրորդ յարկ, որ յատկացուած էր գորգերու, ձեռագործներու եւ տարազներու: Կային զանազան չափի վիշապագորգեր, Լորի-Բամբակ, Ղարաբաղ եւ այլ գորգերու նմուշներ: Յատուկ ապակեայ դարակներու մէջ ցուցադրուած էին Այնթապի, Ուրֆայի, Վանի, Սվազի նաշխերով նրբօրէն աշխատցուած ձեռագործներ, Երեւանի եւ Արեւմտահայաստանի քաղաքները եւ շրջանները բնորոշող տոհմիկ տարազներ:

Երբ տարազներու բաժինէն դուրս եկայ, նկատեցի, որ արդէն կը գտնուիմ դէպի ելք առաջնորդող աստիճաններուն դիմաց: Պահ մը կարծեցի, թէ սխալ ուղիով յառաջացած եմ, սակայն բաժինի պատասխանատու տիկինը ճշդեց, որ այցելութիւնը հոն կ՛աւարտէր:

Հիասթափած, որ Սարդարապատի ճակատամարտը յիշատակող ոչ մէկ առարկայ ցուցադրըւած էր, աճապարեցի աստիճանները իջնել՝ դուրսը մեզ սպասող Վահագնին միանալու:

Այդ պահուն հետաքրքրութենէ մղուած՝ թանգարանի կեդրոնական սրահը մտայ, ուր այցելութեան սկիզբը մաքրութիւն կը կատարուէր: Զարմացած նկատեցի, որ ձախ պատէն կախուած էր մեծ պաստառ մը՝ վրան Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան հռչակագիրը տպուած: Քովը, երկրորդ պաստառի մը վրայ, առաջին կառավարութեան կազմի անդամներուն անուանացանկը՝ իրենց ստանձնած պաշտօններով, Սարդարապատի ճակատամարտի ռազմական քարտէսներ եւ հրամանատարական կազմի նկարներ: Պաստառներուն ներքեւ, երկու ապակեայ դարակներու մէջ, առաջին հանրապետութեան թողարկած թղթադրամները եւ դրոշմաթուղթերը: Անոնց

մօտ, ուղղահայեաց ցուցափեղկի մը մէջ, փայտէ, ձուաձեւ, մոխրագոյն պարզ աթոռ մը, հին Պէյրութի արաբական սրճարաններու աթոռներուն նման, որ ըստ ցուցափեղկին մէջ տեղադրուած բացատրութեան, Արամ Մանուկեանի աշխատասեղանի աթոռը եղած էր: Իսկ սրահին աջ կողմը, ցուցափեղկի մը մէջ կախուած էր Արամի մոխրագոյն, հաստ կերպասէ, քառակուսի գիծերով հագուստը: Ցուցափեղկի կողքին, կրկին ապակեայ դարակներու մէջ, Արամին ածիլուելու վրձինը, ծխափողը եւ ժամացոյցը: Զօրավար Սիլիկեանին դրամապանակն ու ծխախոտի պանակը: Անդրանիկին մահակը եւ ծխափողը:

Ուրախ մնացի սրահ մտած ըլլալով եւ տեսնելով ցուցադրուած իրերը, որոնք մեր պատմութեան կարեւոր մէկ շրջանին գործած մարդոց յիշատակները կը վկայակոչեն: Սակայն հարցական մը ծագեցաւ մտքիս մէջ, որ այս իրերը այսքան տարիներ, մինչեւ Սարդարապատի թանգարանին տրամադրուիլը ո՞ւր պահուած եղած են եւ արդեօք կա՞ն այդ շրջանէն մեզի հասած այլ իրեր, որոնք հոս չեն ցուցադրուած: Այդ պահուն յիշեցի Փարիզ՝ Էնվալիտի թանգարանի ռազմական եւ զինուորական առարկաներու հարուստ հաւաքածոն ու յատկապէս այն ցուցափեղկը, ուր զետեղուած է 1918-ին Արարայի ճակատամարտին դաշնակից բանակներու կողքին կռուած հայկական լեգէոնը առաջնորդող մեր եռագոյն դրօշակը:

Այս մտածումներն ու պատկերները կը տողանցէին ուղեղիս մէջ: Պատասխան մը ունենալու ակնկալութեամբ, քիչ մը վարանոտ, դիմեցի բաժինի պատասխանատուին, որմէ տեղեկացայ, որ այդ առարկաները պահուած եղած են Հայաստանի պատմութեան թանգարանը. յաւելեալ տեղեկութիւններ չունէր: Ուրախացայ, որ հակառակ համայնավար կարգերուն կողմէ Հայաստանի անկախութեան վերաբերող ամէն յիշատակ մոռացութեան տալու քաղաքականութեան՝ կարելի եղած էր որոշ իրեր պահել եւ զանոնք կորուստէ փրկել:

Անձկութիւն մը պատեց զիս: Սկսայ մտածել, որ ինչո՞ւ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութիւնը եւ թանգարաններու գերատեսչութիւնը Սարդարապատի թանգարանը չեն ճոխացներ՝ հոն փոխադրելով Սարդարապատի եւ 1918-ի միւս ճակատամարտերու ու առաջին հանրապետութեան առնչուող զինուորական, փաստագրական եւ արխիւային կազմածներ, իրեր, հրատարակութիւններ ու փաստաթուղթեր: Արդեօք առաջին հանրապետութեան նկատմամբ անցեալի վերապահութիւններ տակաւին կը յամենա՞ն պետական կարգ մը պաշտօնատարներու մօտ:

Անձկութիւնս փարատելու համար դուրս եկայ փակ ու կիսամութ սրահէն եւ կանաչ թուփերով ու հայկական արծիւը խորհրդանշող քանդակներով եզերուած ուղիէն յառաջացայ դէպի յուշակոթող՝ մտածելով թանգարանի այդ բաժինը զարգացնելու կարելիութիւններու մասին:

Յիշեցի 1978-ին Փարիզ տուած առաջին այցելութիւնս, Ռիւ Պլէօ, Հայ մշակոյթի տան առաջին յարկի Դաշնակցութեան պատմութեան թանգարանը, հոն ցուցադրուած իրերը, նկարները, փաստաթուղթերը, եռագոյն այն դրօշակը, զոր Տիգրան Ծամիուրը բարձրացուց Հայաստանի խորհրդարանի ճակատին, Ահարոնեանի սեւ գրիչը, որով գրագէտը ստորագրեց Սեւրի դաշնագիրը: Հիմա, որ Դաշնակցութեան թանգարանը Փարիզէն փոխադրուած է Երեւան, ինչո՞ւ չդիմել, որ նման յիշատակելի առարկաներ Սարդարապատի թանգարան փոխադրուին, ի վերջոյ այս բոլորը համազգային աւանդ են եւ մաս կը կազմեն հայ ժողովուրդի հաւաքական յիշողութեան:

Յանկարծ զանգերու ձայնը սթափեցուց զիս: Անդրադարձայ, որ թանգարանը կոթողէն բաժնող երկար տարածքը կտրած՝ արդէն կը գըտնըւինք Սարդարապատի ճակատամարտը պատկերացնող բարձրաքանդակներով զարդարուած եւ տուֆ քարէ հիւսուած պատին տակ: Քիչ անդին եռայարկ յուշակոթողը իր ամբողջ վեհութեամբ կ՛իշխէր բլրակէն վար բացուող կանաչ, տափարակ դաշտագետնին վրայ, որ կը տարածուի մինչեւ հորիզոնին երեւցող գորշ ու լերկ լեռներուն ստորոտը, որոնցմէ անդին Թուրքիան է: Յուշակոթողի պատուանդանին վրայ կային տասնեակ մը եռագոյն ծաղկեպսակներ, որոնք օր մը առաջ՝ Սարդարապատի ճակատամարտի 96-րդ տարեդարձին առիթով տեղի ունեցած պաշտօնական հանդիսութեան ընթացքին մեր եկեղեցւոյ երկու վեհափառ հայրապետները, Հայաստանի նախագահը եւ այլ պաշտօնատարներ զետեղած են՝ ի յիշատակ մարտերուն զոհուած զինուորներուն:

Միջին տարիքի, ճերմակ գոգնոց կապած, արեւէն խանձուած երեսներով երկու կիներ հրապարակը կը մաքրէին: Մեզ տեսնելով՝ մօտեցան: Անոնցմէ մին այրի էր: Ամուսինը նորապատցի, այն գիւղը, ուր կանգնեցուած է Սարդարապատի յուշահամալիրը, պարզ գեղջուկ մը, Սարդարապատի արեամբ շաղախուած հողին բոյրը շնչած, մէկը այն սերունդէն, որ ականջալուր եղած էր Պարոյր Սեւակի «Սերունդնե՛ր, դուք ձեզ ճանաչէք Սարդարապատից» պատգամին, եւ երբ զանգերը ղօղանջած էին եւ «սրբազան քաջերին կանչած», անսալով ցեղին ձայնին, դարձած էր ազատամարտիկ, զոհուած էր ղարաբաղեան մարտերուն եւ այժմ եօթը այլ զինակիցներու կողքին կը հանգչէր ազատամարտիկներու յատկացուած փոքր պանթէոնին մէջ՝ յուշակոթողին աջ կողմը:

Մտածեցի, թէ հայ ժողովուրդը գիտէ պատշաճ ձեւով յարգել իր հերոսները, յայտնի թէ խոնարհ, անոնց յիշատակին կանգնեցնելով կոթողներ, որոնց կը հանդիպինք Հայաստանի ամբողջ տարածքին, մինչեւ սահմանամերձ գիւղերը, մինչեւ Արցախ: Այդ պահուն մտքիս մէջ պատկերացաւ Արամի շիրիմը, Երեւանի Թոխմախկէօլ գերեզմանատան մէջ: 1989-ի դեկտեմբերին էր, երկրաշարժէն ճիշդ տարի մը ետք: Սփիւռքահայութեան

Շար. Էջ 11

Շար. Էջ 10-էն Մայիս 29-ի...

հետ մշակութային կապի կոմիտէի հրաւէրով, զոր կը վարէին Կարլէն Թալլաքեանը, Սիլվա Կապուտիկեանը եւ Ռոմեն Գոզմոեանը, Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան մէկ պատուիրակութեան հետ Երեւան կը գտնուէի՝ սփիւռքահայութեան մշակութային միութիւններու համագումարին մասնակցելու համար: Խորհրդային Միութիւնը, փերեսթրոյքայով եւ կլասնոսթով սկսած վերածնունդի շրջան մը կ՛ապրէր: Այդ հովերը հասած էին նաեւ Հայաստան, եւ Երեւանը կը փորձէր Մշակութային կապի կոմիտէի ճամբով հաւասար յարաբերութիւններ մշակել սփիւռքի քաղաքական հոսանքներուն հետ:

Սփիւռքի հետ մշակութային կապի կոմիտէի գրասենեակները կը գտնուէին առաջին հանրապետութեան կառավարութեան շէնքին առաջին յարկը: Կ. Թալլաքեան մեզ տարաւ այն գրասենեակը, որ պատկանած էր Սիմոն Վրացեանին, եւ ուրկէ կարելի է դուրս գալ այն պատշգամը, ուրկէ Արամը դիմած էր հայ ժողովուրդին՝ պաշտպանելու Երեւանը:

Ժողովներու մէկ դադարին Կեդրոնական վարչութեան ընկերս՝ Արմենակ Եղիայեանը, չեմ գիտեր ներքին ի՛նչ մղումէ տարուած, առաջարկեց Արամի շիրիմը այցելել: Մութ ու ցուրտ օր մըն էր: Ձիւնը ծածկած էր շրջապատը: Ինքնաշարժը մեզ ձգեց գերեզմանատան մայր մուտքին դիմաց, ուրկէ Արմենակին առաջնորդութեամբ, աջ ու ձախ անկանոն շարուած ու յաճախ իրարու փակած գերեզմաններուն վրայէն ելլելով ու իջնելով, շիրմաքարերու արձանագրութիւնները կարդալու համար ձիւնը մաքրելով՝ յառաջացանք եւ ի վերջոյ քանի մը բարձր դամբարաններու ետին կորսըւած, չոր թուփերով ծածկուած, սեւ քարէ խաչքարի մը տակ, հազիւ ընթեռնլի, կարդացինք՝ «Արամ Մանուկեան», տակը՝ ծննդեան ու մահուան թուականները: Գեղեցիկ խաչքարը, որուն վրայ աչքառու էր փորագրուած արծիւը՝ խորհրդանիշ ուժի եւ սխրանքի, նոր կանգնեցուած էր լեզուաբան Վարագ Առաքելեանի եւ անոր համախոհներուն ջանքերով՝ շիրիմը կորուստէ փրկելու եւ Արամին յիշատակը հայրենի ժողովուրդին մէջ վառ պահելու մտահոգութենէն մղուած: Թուփերը եւ ճիւղերը կտրեցինք, որքան որ կարելի էր, որպէսզի խաչքարը տեսանելի դառնայ: Աղօթեցինք բոլոր Արամի գործին հաւատացողներուն կողմէ: Յիշատակելի նկար մը առինք ու վերադարձանք պանդոկ:

Մտքիս իրերայաջորդ պատկերներու շղթան երբ փակուեցաւ, հարց տուի. «Ինչո՞ւ հայրենի իշխանութիւնները Արամի աճիւնները Սարդարապատ չեն փոխադրեր: Ինչո՞ւ այս վերապահութիւնը եւ զգուշաւորութիւնը Արամի անձին նկատմամբ, երբ իր գաղափարի եւ զէնքի միւս ընկերները՝ Դրոն եւ Անդրանիկը իրենց վերջնական հանգիստը գտած են, առաջինը Ապարանի դաշտին դիմաց ու երկրորդը՝ Եռաբլուրի մէջ»:

Մայիս 28-ը նոր լիցք տուաւ հայ քաղաքական մտածողութեան: Հայ ժողովուրդը ո՛չ միայն ազատ ու անկախ ապրելու փորձն ու վստահութիւնը ունեցաւ, այլ նաեւ զայն դարձուց իր քաղաքական հանգանակը:

Անցնող 95 տարիներուն բովանդակ հայ ժողովուրդը քալեց Արամին գծած ուղիով: Փետրուարեան ապստամբութիւն, Ցեղասպանութեան յիսնամեակէն ետք՝ հայ դատի պահանջատիրական պայքար, ղարաբաղեան շարժում եւ, վերջապէս, Ղարաբաղի ազատագրում՝ այդ կը վկայեն:

Այսօր, Ցեղասպանութեան 100-ամեակի սեմին, եկած է կայսրինը կայսեր տալու պահը: Հայ ժողովուրդը հայրենի իշխանութիւններուն ուսերուն պարտք կը դնէ առաջին առիթով Արամին աճիւնները Սարդարապատ փոխադրել, որպէսզի Արամով ոգեղինացած կոթողը ամբողջական Հայաստանի տեսլականով բոցավառէ հայ նոր սերունդներու միտքն ու հոգին, նաեւ կը սպասէ հանրապետութեան կերտիչին արձանը կանգնեցնել Հանրապետութեան հրապարակին վրայ:

Այժմ կարգը Արամինն է:

Յունիս 2014 ❑

Ուսուցիչը, Հայ Ուսուցիչը

Պետրոս Հաճեան

Ուսուցիչը՝ իբրեւ դաստիարակ եւ իբրեւ սերունդներու միտքի ու հոգիի կազմաւորման համար շունչ սպառող անհատ, արժանի է անվերապահ յարգանքի եւ ակնածանքի, հայ ըլլայ թէ օտար: Կարեւորը այս պարագային, անկախ իր ազգային պատկանելիութենէն, իր ասպարէզն է, զոր իբրեւ աշխատանք կարելի չէ դասել ընթացիկ գործերու, սովորական եւ այլապէս յարգելի ա՛յլ զբաղումներու հետ:

Ի՞նչ է սակայն այդ ասպարէզը՝ ուսուցչութիւնը:

Մասնագիտութի՞ւն մը, որուն տիրացողը կըրնայ գիտութեամբ եւ ինքնավստահութեամբ զարգացնել կամ կերպաւորել իրեն յանձնուած նախանիւթ մը՝ զայն վերածելով ընդունելի, մատչելի եւ օգտագործելի տարրի մը:

Արհե՞ստ մը, զոր կիրարկողը վարպետութեամբ, փորձառութեամբ կամ ճարտարութեամբ կրնայ իրեն վստահուած առարկայ մը սրբագրել, մաքրել, բարեկարգել, նորոգել կամ կատարելագործել՝ անոր վերադարձնելով իր նախկին կենսունակութիւնն ու կարողականութիւնը, կարենալ գործելու եւ կարենալ արտադրելու իր ուժականութիւնն ու ճկունութիւնը:

Ստեղծագործական կալուա՞ծ մը, ուր աշխատող անհատը՝ ի գին անձնամոռ տառապանքի, ի գին լուռ զրկանքներու եւ ինքնակամ զիջումներու, վսեմագոյն տարերքով ու խորացումով կը նուիրուի կեանքի ճշմարտութիւն մը երկնելու աշխատանքին:

Թէ կոչո՞ւմ մը արդեօք, որուն նուիրուած մարդը միակ դրամագլուխ ունի՝ իր սիրտը, այսինքն ներքին այն հարստութիւնը, որ կենարար է ու շինիչ՝ ուրիշներո՛ւն բաշխուելու, ուրիշներուն մատուցուելու իր ընդունակութեամբ ու սիրով:

Ներկայ ընկերային բարդ իրադրութեան մէջ ու միաժամանակ փարթամ, մեծ վերիվայրումներով ու մեծ ստեղծումներով հարուստ աշխարհի մէջ, մեզի կը թուի, թէ ուսուցչութիւնը համադրութիւնն է վերը յիշուած բոլոր ասպարէզներուն, ըսել կ՛ուզենք՝ ե՛ւ մասնագիտութիւն է, ե՛ւ արհեստ է՝ ազնուական իմաստով, ե՛ւ ստեղծագործական անսպառ ու փրկարար կալուած, եւ մանաւանդ ու անհրաժարելիօրէն՝ կոչո՛ւմ մը:

Ներկայ դաստիարակչական եւ կրթական բազմահանգոյց ու դժուարին աշխատանքին մէջ, ուսուցիչ մարդը պէտք է ըլլայ մասնագէտ մը, այսինքն օժտուած ըլլայ իր ասպարէզին յատուկ գիտութեանց եւ ծանօթութեանց մտապաշարով, հետեւի մարդոց ու աշխարհի ճակատագիրը վարող ընկերային, հոգեբանական, քաղաքական ու գիտական հոլովոյթներուն ու երեւոյթներուն, որպէսզի կարենայ տիրական հեղինակութեամբ դասարանը մագնիսացնել իր խօսքին հմայքով: Որպէսզի կարենայ կեանքի բացուող հոգիներուն մէջ հրահրել հմայուելու եւ սիրելու նման վեհ զգացումներ:

Պէտք է ըլլայ արհեստաւոր մը, ազնիւ իմացումով ճարտարագէտ աշխատող մը, որ կարենայ թերիներ սրբագրելու, նկարագիրի անկատար գիծեր հարթելու, հոգի եւ սիրտ կաղապարելու եւ կատարելագործելու իր ասպարէզը կիրարկել այն ճկունութեամբ, նրբութեամբ ու ճշգրտութեամբ, որոնցմով վարպետ վիրաբոյժը նշդրակը կը զարնէ ճիշդ տեղին:

Ուսուցիչը պէտք է ըլլայ նաեւ ստեղծագործ, որպէսզի կարենայ պեղել տակաւին անկերպ ու տակաւին թաքուն մանկական աշխարհը, դուրս հանել անկէ մարդկային առաքինութիւններու սաղմերը, միտքի եւ իմացականութեան հունտերը, աճեցնելու եւ կաղապարելու համար զանոնք՝ ի շահ մարդկութեան ու ազգին, ճիշդ ինչպէս հանքագործը կը պեղէ հողը՝ ոսկին կամ արծաթը դուրս բերելու համար անոր ընդերքէն:

Այս բոլորին հետ ու այս բոլորով մէկտեղ սակայն՝ ուսուցիչին մեծագոյն դրամագլուխը ու առաջատար մեծագոյն ուժը իր սէրն է հանդէպ մարդ անհատին, հանդէպ իրեն յանձնուած մանուկ հոգիներուն: Առանց այդ սիրոյն, դաստիարակ մարդը, որքան ալ զինուած ըլլայ գիտութեամբ, մասնագիտութեամբ կամ մասամբ նորին, չի կրնար հմայք ստեղծել, չի կրնար կամուրջ շինել իր եւ իր դասարանին միջեւ, հետեւաբար չի կրնար ուսուցչութիւնը կիրարկել ո՛չ իսկ իբրեւ արհեստ կամ զբաղում:

Ուսուցիչը պարտաւոր է սիրել իր աշակերտները, սիրել անոնց ամէնէն չարը, ամէնէն ծոյլը, տկարը, անքաղաքավարը ու սիրելով պայքարիլ չարին մէջ տեղ գտած չարութեան հունտին դէմ, արթնցնել ծոյլին կամքը, սրբագրել անքաղաքավարն ու անտաշը:

Այս անսահման, բուխ ու կրթիչ սէրն է, որ մասնագիտութիւն եղող, արհեստ կամ ստեղծագործական աշխատանք եղող ասպարէզը, որ ուսուցչութիւնն է, կը բարձրացնէ կոչումի բարձրութեան ու կոչումի վեհութեան: Եւ կոչումը գիտութիւն չէ անպայման, ծանօթութեանց ու գիտելիքներու պաշար չէ անպայման, այլ երգի ու աղօթքի նման ինքնաբուխ նուիրում:

Չենք ըսեր, որ դաստիարակչական կալուածը հեզասահ ու տագնապէ զերծ աշխատանք մըն է այլ ժողովուրդներու մօտ, սակայն մեզի համար, մեր ժողովուրդի ցաք ու ցրիւ բեկորներուն համար, մայրենի լեզուի, հայրենի սրբութիւններու, երգի ու հաւատքի փրկութեան գործին մէջ՝ հայ ուսուցիչին աշխատանքը կոչումէ աւելի աշխատանք մըն է, կոչումո՛վ նահատակուելու պարտք մը, եթէ կեանքէն աւելի թանկ բաներու համար կը մղուի մեր պայքարը:

Բոլոր ժողովուրդներու բոլոր ուսուցիչները սիրոյ պէտք ունին՝ նուիրուելու համար իրենց ասպարէզին, բայց հայ ուսուցիչը պէտք ունի սէրէն աւելի բանի մը՝ հերոսական ոգիի, ծառայելու համար իր դասարանին: ❑

Թուրքիոյ Նախագահին Ուղղուած... 100-ամեակի Հրաւէրը

Նազարէթ Պէրպէրեան

Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին առիթով՝ Հայաստանի նախագահը հրապարակային եւ պաշտօնական հրաւէր մը ուղղեց Թուրքիոյ նախագահին, որպէսզի ցեղասպան պետութեան այսօրւան ներկայացուցիչը 2015 թուականին այցելէ Երեւան:

Թուրքիոյ իր պաշտօնակիցին ուղղուած Սերժ Սարգսեանի նախագահական հրաւէրը թէեւ յըստակօրէն չի ճշդեր, թէ Հայաստանի իշխանութիւնները ի՛նչ կ՛ակնկալեն նման այցելութենէ մը, բայց թէ՛ հրաւէրին շարժառիթը եւ թէ հիւրընկալին ու հիւրին ինքնութիւնը երեւութապէս կարիքը չեն զգացներ յաւելեալ յստակացումի... Ի վերջոյ 2015-ին կը լրանայ հայ ժողովուրդին դէմ թրքական պետութեան գործադրած Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցը եւ աւելի քան ակնյայտ է, որ Հայաստանի նախագահը Երեւան կը հրաւիրէ Թուրքիոյ նախագահը, որպէսզի այլ պետութեանց ղեկավարներու շարքին ան եւս ընդունի պատմական ճշմարտութիւնը եւ խոնարհի մէկուկէս միլիոն մեր նահատակներու յուշակոթողին առջեւ:

Յատկանշականօրէն, Հայաստանի նախագահին «հրաւէր»ով մեր իրականութեան մէջ ոմանք այնքան շատ խանդավառուած են, որ աջ ու ձախ սկսած են գովազդել, թէ Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին առիթով հայկական կողմը ահա՛ դիւանագիտական կարեւոր քայլ մը նետած է, թրքական դիւանագիտութիւնը զգալապէս ճնշումի տակ ինկած է եւ հիմա գնդակը կը գտնուի թրքական կողմի դարպասին մօտ... Անտեղի չէ ֆութպոլային դիւանագիտութեան բառամթերքին օգտագործումը վերջին նշումին մէջ:

Ինչպէս 2008-ին, այնպէս ալ 2014-ին նախագահ Սերժ Սարգսեան կը գործէ դիւանագիտութիւն «խաղալու» միեւնոյն տրամաբանութեամբ: 2008-ին ՀՀ նախագահը կը կարծէր, որ հայեւթուրք յարաբերութեանց բնականոնացման ուղղութեամբ հայկական կողմը դիւանագիտական յաջողութիւն մը կ՛արձանագրէր՝ Հայաստան-Թուրքիա ֆութպոլի ազգային հաւաքականներուն մրցախաղը միասնաբար դիտելու համար Թուրքիոյ նախագահը Երեւան հրաւիրելով: Իսկ 2014-ին նախագահ Ս. Սարգսեան միեւնոյն տրամաբանութեամբ կը կարծէ, ըստ երեւոյթին, որ նորագոյն իր հրաւէրին շնորհիւ թրքական պետութիւնը առնուած կ՛ըլլայ հայ ժողովուրդին դէմ գործուած Ցեղասպանութիւնը միջազգային հանրութեան առջեւ խոստովանելու դիւանագիտական ճնշումին տակ:

Բայց որեւէ լուրջ հիմք կա՞յ իբրեւ այդպիսին՝ իբրեւ Մեծ Եղեռնի 100-ամեակի ոգեկոչման դիւանագիտական յաղթաթուղթ ընկալելու եւ գովազդելու Թուրքիոյ նախագահին ուղղուած Սերժ Սարգսեանի հրաւէրը:

Որեւէ հիմք չկայ ենթադրելու համար, որ միջազգային հանրութեան առջեւ թրքական պետութիւնը կրնայ դիւանագիտական անհանգստացնող ճնշումի տակ յայտնուիլ «100-ամեակի հրաւէր»ին պատճառով:

Թրքական դիւանագիտութիւնը շատոնց յըստակացուցած է եւ վարչապետ Էրտողան տարբեր առիթներով պաշտօնապէս հաստատած է, որ Թուրքիա կը դատապարտէ թէ՛ իթթիհատական, թէ՛ քեմալական իշխանութեանց օրով հայ ազգաբնակչութեան դէմ գործադրուած խժդժութիւններն ու զանգուածային սպանդները:

Թրքական դիւանագիտութիւնը եւ Թուրքիոյ վարչապետը նոյնպէս կարեւորութեամբ աշխարհին յայտարարած են, թէ՝

-Միայն հայ ազգաբնակչութեան դէմ ուղղուած չէին անցեալի այդ ոճիրները, այլ ուղղուած էին նաեւ այլ փոքրամասնութեանց եւ մինչեւ իսկ նոյնինքն թուրք ազգի զաւակներուն դէմ...

-Իսկ աւելի կարեւորը՝ թրքական պետութիւ-նը երբեք հետամուտ չէ եղած հայ ժողովուրդի ցեղասպանութեան, որովհետեւ թուրք ազգը եւ մանաւա՛նդ Իսլամը իրենց էութեամբ դէմ են նման ոճիրներու...

Այսինքն՝ թրքական պետութեան մերօրեայ ղեկավարները բեմը արդէն յարդարած են, որպէսզի իբրեւ քաղաքակիրթ երկիր ու ժողովուրդ աշխարհին ներկայանան սեփական անցեալին ու պատմութեան հետ հաշտ հոգւով ապրելու պատրաստակամութեամբ:

Աւելի՛ն. թրքական պետութեան ներկայացուցիչները դիւանագիտական անհրաժեշտ նախապատրաստութիւնը արդէն տեսած են, որպէսզի Հայաստանէն ստացուած Երեւան այցի «100-ամեակի հրաւէր»ին ամենայն հանգստութեամբ ընդառաջեն՝ պայման դնելով, որ Թուրքիոյ նախագահին այցը ծառայէ որոշապէս հայ ժողովուրդի նահատակներուն յիշատակը յարգելու նպատակին, այլ ոչ թէ Թուրքիոյ հասցէին ցեղասպանի մեղադրանքներ շպրտելու «քաղաքականութեան»:

Թէեւ ինքնին բաւականաչափ ուժեղ եւ ազդեցիկ պետութիւն է Թուրքիա, այդուհանդերձ՝ այնքան ալ առանձին չէ դիւանագիտական իր այս յաղթարշաւին մէջ:

Թուրքիայէն առաջ ամերիկեան արտաքին քաղաքականութիւնը ահա քառորդ դարէ ի վեր յանկերգի պէս կը կրկնէ, թէ հայ ժողովուրդին դէմ 1915-ին փաստօրէն գործադրուած է Մեծ Եղեռն, բայց պատահած ողբերգութիւնը միայն «ենթադրաբար», այլ ոչ թէ իրապէս... ցեղասպանութիւն է:

Թուրքիա եւ անոր թիկունքը պաշտպանող Մ. Նահանգները փաստօրէն պատրաստած են միջազգային դիւանագիտութեան բեմահարթակը, որպէսզի Հայկական Հարցին իբր թէ արդար լուծում մը գտնելու իրենց պատրաստակամութիւնը ցուցադրեն աշխարհին:

Եթէ Թուրքիոյ նախագահը Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին առիթով Երեւան գայ եւ խոնարհի հայ ժողովուրդի նահատակաց յուշակոթողին առջեւ, այդ պարագային գտնուած կ՛ըլլայ, Գերմանիոյ վարչապետ Ուիլլի Պրանտի օրինակով, թրքական պետութեան այն «քաղաքակիրթ» եւ «արդարախոհ» ղեկավարութիւնը, որ խորհրդանշական մեծ քայլը նետած կ՛ըլլայ անցեալի տխուր եւ դառն էջը փակելու ուղղութեամբ:

«Թուրք Ուիլլի Պրանտ»ի առասպելը տասնամեակներէ ի վեր կը քաշքշուի ոչ միայն թրքական եւ մեծապետական ուժերուն, այլեւ հայ քաղաքական միտքի տարբեր թեւերուն կողմէ: 1970-ականներուն շղթայազերծուած Հայ Դատի ուժական պայքարը պատռեց կեղծիքի շղարշը, որ յանուն հայեւթուրք երկխօսութեան հիւսուած էր «թուրք Ուիլլի Պրանտ»ի մը սպասելու այդ առասպելին շուրջ:

Հայ Դատի պայքարը կտրեց ռուպիկոնը, երբ Հայկական Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման եւ դատապարտման պահանջատիրութենէն անդին անցաւ եւ, անդառնալիօրէն, շեշտեց քաղաքական արդար հատուցման հրամայականը՝ իբրեւ նախապայմանը հայեւթուրք յարաբերութեանց իրաւ բնականոնացման: Հայաստանն ու հայութիւնը Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին կ՛ուղղուին՝ Հայ Դատի պահանջատիրութեան արդար ու ամբողջական հատուցման հրամայականը միջազգային ուշադրութեան առարկայ դարձնելու օրակարգով:

Թուրքիոյ նախագահին ուղղուած՝ 2015-ին Երեւան այցի Հայաստանի նախագահին հրաւէրը համապատասխան չէ Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին կիզակէտը հանդիսացող հրամայականին: Ինչպէս որ ատենին Արեւմտեան Գերմանիան, նացիականութեան զոհ գացած հրեաներուն Ողջակիզման համար հատուցում կատարելէ ետք, Ուիլլի Պրանտով եկաւ իր գլուխը խոնարհելու հրեայ զոհերու յիշատակին առջեւ, այնպէս ալ Հայաստանն ու հայութիւնը իրաւունք ունին պահանջելու եւ սպասելու, որ ցեղասպան թրքական պետութեան ներկայացուցիչները, Հայ Դատին արդար հատուցում կատարելով, Երեւան այցի հրաւէր ստանան, որպէսզի գան եւ քաղաքակիրթ աշխարհի ներկայացուցիչներուն հետ իրենց գլուխը խոնարհեն բիւրաւոր մեր նահատակներու յիշատակին առջեւ:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ...

Սիրելի՛ պրն. Պարաք Օպամա,
Ազնուափա՛յլ տիկին Քեթրին Էշթըն
Եւ Միացեալ ազգերու կազմակերպութիւն ու կից գործող կառոյցներ,

Արդեօք ժամանակը չէ՞ արդէն ձեր դիմակները շպրտելու մարդկութեան արդարութեան ընդառաջ: Դուք, այսպէս կոչուած, կը հանդիսանաք քարոզիչներ աշխարհի մարդկային իրաւունքներուն, ահաբեկչութեան դէմ պայքարի ռահվիրաներ, ցեղասպանեալներու պաշտպաններ եւ պատժամիջոցներ կիրարկողներ:

Ո՞վ իրաւունք տուաւ, որ դուք այս բոլորը ձեզի վերապահէք, ե՞րբ վերջ պիտի տաք այս դերասանութիւններուն, Նիւ Եորքի երկու երկնաքերներէն մինչեւ Քապուլ, Պաղտատ ու Հալէպ, Քեսապէն մինչեւ Մուսուլ՝ դատարկել տալով շրջանի հայ գաղութները, սրբապղծելով եկեղեցիներն ու դպրոցները եւ մղելով քրիստոնեաները աքսորի ճամբան բռնելու:

Այսօր Պըն Լատենի ամերիկեան շարժապատկերը ՏԱՀԵԾ-եան նորաձեւութեան փոխուած է: Նոյն ահաբեկիչները չէի՞ն, որ Թուրքիոյ ամբողջ տարածքին ահաբեկչութիւններ սարքեցին, իսկ այսօր նոյն խմբաւորումները, ամերիկեան զէնքերով օժտուած, Թուրքիոյ ճամբով «կուշտ փոր» վարձկաններով կու գան Միջին Արեւելքի հայկական գաղութները հարուածելու եւ ձեւով մը՝ հայոց հարցը թաղելու:

Այսօր աքսորի մէջ են միջինարեւելեան շըրջանի հայկական գաղութները, որոնք հանդիսացած են կորիզը ամբողջ սփիւռքին, միշտ տէր կանգնած են հայկական արժէքներուն եւ ինքնութեան՝ իրենց ազգային դպրոցներով, ակումբներով, եկեղեցիներով:

Այս ձեւով արիւնարբու թուրքը կը փորձէ անգամ մը եւս մոռցնել տալ աշխարհին իր կատարած 20-րդ դարու մեծագոյն ցեղասպանութիւնը Մեծ եղեռնի 100-րդ տարելիցի սեմին: Իսկ մենք հաւատալով Միացեալ Նահանգներու եւ Ֆրանսայի պէս «քաղաքակիրթ» երկիրներու նախագահական ընտրութիւններուն ընթացքին Հայկական հարցը եւ Ցեղասպանութիւնը ճանչնալու նախընտրական արշաւին՝ կը փութանք խանդավառ յոյսերով դէպի քուէատուփ:

Սոյն ղեկավարները այսօր ականատես են նաեւ հեղուղ արեան՝ հայ սահմանապահ զինուորներուն, որոնք զոհ կը դառնան մարդասպան, անպատիժ մնացած ոճրագործ Սաֆարովի նման ազրպէյճանցիներուն:

Հազա՛ր փառք ձեզ, ո՛վ հերոս մարտիկներ, մեր սահմաններու պաշտպան քաջարի տղաք:

Միջին Արեւելքի երկիրներուն ապրած տագնապներուն ի տես՝ արդէն ժամանակն է, որ Հայաստանի իշխանութիւնները եւ պատկան մարմինները հայրենիքի դռները բանան տառապած սփիւռքահայերուն առջեւ՝ առանց պայմանի եւ ձեւական քարոզարշաւներու, առանց մետալներու բաշխումի, առանց «Նոր Հալէպ», «Նոր Քեսապ», վաղը «Նոր Մուսուլ» կարգախօսներու, առանց միշտ ներդրումը սպասելու նոյնինքն գաղթական սփիւռքէն:

Նիկոսիա, 2014 **ԱՇՈՏ ԵՐԿԱԹ**

Մատղաշ Ջոհեր՝ Ազատութեան Բագինին

Դոկտ. Վիգէն Եագուպեան

Ստորեւ՝ Լիզպոնի Հինգ նահատակներու յիշատակին ՀՅԴ Արեւմտեան Ամերիկայի Կեդրոնական կոմիտէի պատգամը, զոր փոխանցուեցաւ Յուլիս 27-ին, «Էվըրկրին» գերեզմանատան մէջ, վրիժառու բազուկ Միսաք Թորլաքեանի շիրիմին առջեւ:

Այս խօսքերը բազմիցս հնչած են Լիզպոնի տղոց նկատմամբ: Ճշգրիտ եւ արդար բնութագրում, անկասկա՛ծ:

Վրիժառու բազուկներու պանթէոնի լուսավառ, ճառագայթող հերոսներ, որոնք մեր ազգային պահանջատիրութեան ճանապարհին ըրին այն, ինչ պէտք էր ընել՝ լսելի դարձնելու համար մեր ժողովուրդի ազատատենչ ձայնը, համակ աշխարհին պատգամելու խախտուած արդարութեան տարրական սկզբունքները վերահաստատելու անյետաձգելի հրամայականը:

Վերահաստատում, որ ոչ միայն կը ձգտէր վերականգնելու մեր ազգային արժանապատւութիւնը, այլ ինչու չէ նաեւ՝ ինքնորոշման իրաւունքով ապրելու մարդկային կարեւորագոյն տենչը:

Թորլաքեան, Շիրակեան, Թեհլիրեան թէ Լիզպոնեան բազուկներ, եկան անոնք մեզմէ իւրաքանչիւրին ձօնելու արդար դատի մը կտակառուները ըլլալու ազատագրող զգացումը: Զգացում մը, որ խարիսխն է ազգային ինքնորոշման տեսլականին. զգացում մը, որ էապէս կը մերժէ ստրկանալու որեւէ ծալք, ըլլայ անիկա իրական կամ խորհրդանշական, գործնական թէ հոգեբանական: Անոնց մահը եկաւ բնութագրելու երբեք չընկրկելու, յարատեւ պայքարելու, մեր ազգային պահանջատիրութեան ձայնը երբեք չզիջելու մեր աննկուն հաւաքական կամքը:

Մինչեւ այն ժամանակ, որ մարդկային արարքով մը ձեւ ու մարմին չի ստանար, զոհաբերութիւնը լոկ վերացական յղացք մըն է: «Աքթ»ն է միայն, որ կու գայ զայն դարձնելու կեանքի սկզբունք, գոյակցական մտասեւեռում: Բախտաւոր է ան, որ վայելած է մօր մը անծայրածիր գուրգուրանքը կամ՝ հօր մը աննկուն կամքն ու յարատեւ հոգատարութիւնը՝ ի խնդիր իր ընտանիքին:

Բախտաւոր է նախ այն ազգը, որ կը ծնի զաւակներ, որոնք կը հաստատեն զոհաբերութեան այնպիսի չափանիշներ, որոնք կ՛երաշխաւորեն ազգային ինքնուրոյն ապագայ մը կերտելու անօտարելի հաւաքական իրաւունքը: Անվաճառելի այն իրաւունքը, որ կը փորագրուի ազգի մը հաւաքական նկարագիրին մէջ: Այս է, զոր կը կտակէ ազատամարտիկը: Այս է միայն, որ կը փոխանցուի սերունդէ սերունդ եւ կը կառուցէ այն կամուրջը, որ կ՛առաջնորդէ ազգի զաւակը անձնակեդրոնէն հաւաքական զինուորագրման: Զինուորագրում, որ կրնայ ստանալ բազմերես արտայայտութիւն՝ նիւթական ներդումէ մինչեւ գերագոյնը՝ կեանքի գնով զոհողութիւն: Պարտաւորեցնող կամուրջ մը, ուր խիղճը չի կրնար լոկ ննջել. անիկա կրնայ միայն դառնալ մեզմէ իւրաքանչիւրին մէջ արձագանգող պահանջատէր այն ձայնը, որ կ՛իմաստաւորէ մեր գոյութիւնը, միայն երբ գիտակցինք, թէ մեր անհատական երազներէն անդին պարտինք մասնակից դառնալ այն պայքարին, որ կը ձգտի շեփորել մեր ազգային ազատատենչ իղձերը: Ահա՛ այդ կամուրջն է, զոր այս տղաքը, մե՛ր տղաքը, կառուցեցին մեզի համար: Անհաւասարութեան, անկարելիութեան պայմաններուն մէջ կառուցեցին մեզի՛ համար: Դրոշմեցին մեր հոգիներուն մէջ «Նպատակս տկարութիւն չի ճանչնար»ի անքննելի նշանաբանը:

Ակնարկելով արդարատենչ պայքարին՝ Կանտի ըսած է. «Նախ կ՛արհամարհեն, ապա վրադ կը խնդան, յետոյ կը կռուին եւ վերջը կը յաղթես»: Յաղթանակը մե՛րն է, սիրելիներ:

Մնայուն Ներշնչարանը

Վ. Աւագեան

Լիզպոնի հերոսական գործողութեան 31-ամեակն է այս տարի: 27 Յուլիս 1983-ին Հայկական Յեղափոխական Բանակի հինգ անձնազոհներ գրաւեցին Լիզպոնի թրքական դեսպանատունը եւ իրենց հետ պայթեցուցին զայն, երբ չկատարուեցան իրենց պահանջները: Անոնք ընտրեցին անմահութիւնը՝ իմացեալ մահուան ճամբով: Իրենց մահով անոնք կեանք տուին ազգին ու գաղափարին:

Լիզպոնի հերոսական գործողութիւնը պսակադրումը եղաւ 1975-էն ետք շղթայազերծուած Հայ դատի պայքարի ուժական փուլին: Ամբողջ սփիւռքի մէջ, հինգ նահատակ հերոսներուն անձնազոհութեան, գաղափարապաշտութեան եւ հայրենասիրութեան օրինակը գործեց աննախընթաց ազդեցութիւն, յատկապէս՝ իր արմատներուն վերադարձող եւ հայ ժողովուրդի արդար Դատին համար յանձնառութիւն ստանձնած երիտասարդ սերունդին համար:

Լիզպոնի հինգը բոցավառեցին ազգային-ազատագրական պայքարի հուրը եւ դարձան յաւերժական արժէք ու ներշնչման աղբիւր՝ իրերայաջորդ սերունդներու: Դժուար չէ անոնց սխրանքին եւ 88-ի թէ 91-ի խոյանքներուն միջեւ ոգեղէն կապը տեսնելը: Լիզպոնը դարձաւ նշանակալից հանգրուան՝ հողի եւ իրաւունքի համար մղուած հետագայ պայքարներուն:

Իրենց նահատակութենէն 31-ամեակ մը ետք, ազատութեան զոհասեղանին իրենք զիրենք նուիրաբերած Արան, Վաչէն, Սեդրակը, Սիմոնն ու Սագոն տակաւին մեզի հետ են ու մի՛շտ պիտի մնան մեզի հետ, այնքան ատեն որ կը շարունակենք ապրիլ անոնց արարքով: Անոնք կը մեռնին միայն այն ժամանակ, երբ մեր մէջ կը մեռնի անոնց արեամբ շնչաւորուած ամբողջական հայութեամբ ամբողջական Հայաստանի երազը:

Լիզպոնի օրերուն երազ էր անկախ հայրենիք ունենալը: Այսօր երազ է ունենալ բարգաւաճ հայրենիք, որ հիմնուած ըլլայ իսկական ժողովրդավարութեան, զարգացած տնտեսութեան եւ ընկերային արդարութեան վրայ: Երազ է ունենալ Արցախն ու Նախիջեւանը Հայաստանի սահմաններէն ներս, Ջաւախքը՝ իր տագնապները յաղթահարած, Արեւմտահայաստանը՝ իր զաւակները գրկած, սփիւռքը՝ Հայաստան վերադարձած:

Այս բոլորը երազ են այսօր, սակայն՝ իրականանալի երազներ: Եւ ճիշդ ա՛յս կը պատգամեն Լիզպոնի հերոսները իրենց նահատակութենէն 31-ամեակ մը ետք: Հարկ է խոնարհիլ իրենց յիշատակին դիմաց եւ շարունակել իրենց ուրուագծած ճամբան՝ ի խնդիր հայութեան պատմական իրաւունքներուն ամբողջական վերականգնումին եւ հայ ազգի գերագոյն իտէալներու կենսագործումին:

Վահանով Կամ Վահանին Վրայ...

Եթէ Դեռ Վահան Կայ.
Վահանով Մնալու Ցանկութեամբ

Յակոբ Պալեան

Հռոմէացիներու հզօրութեան արմատը առաքինութիւնն էր, «վիրթուս»-ը, virtus, հոգեկան ուժը, որով իրենց զինուորները կայսրութիւն կը պահէին՝ մնալով «վահանով կամ վահանին վրայ»: Մեռած զինուորը որպէս հերոս կը տարուէր վահանին վրայ, վահանով կանգնած իր ընկերներուն կողմէ:

Տասնամեակներէ ի վեր կը պոռչտանք՝ թուղթի վրայ կամ բարձրախօսներէն հնչեցնելով հանդիսութեան մը տեւողութեամբ գինովցնող բառեր. գոյապայքար, գոյապահպանում, պահանջատիրութիւն, արդարութիւն: Քաղաքավար դարձած ենք, չենք ըսեր՝ *վրէժ*, բայց «Վարդանանք» կամ «Նեմեսիս» կը բեմադրենք: Կը ծափահարենք, երբ հայերէն չխօսող մանուկ մը «Խօսք իմ որդուն»-ը կ'արտասանէ:

Այդ բոլորը կը փորձենք, կամ կը կարծենք ընել, ո՞ր ՎԱՀԱՆի ետին իսկական հաւատքով կանգնած (թաքնուած), կառչելով ինքնութեան մը, որ տարբերութեան առթած գիտակցութիւն եւ հպարտութիւն ըլլայ:

Խօսիլ Վահանի Մասին

Ցարդ հաւատացած էինք, հաւատացուցած էին, որ մեր մայրենին, ՀԱՅԵՐԷՆը, վահանն էր, երաշխիք՝ գոյատեւման: Անով **մենք մենք էինք**, այլանման չէինք: Անով ոգեկանութիւն կը ժառանգուէր:

Գիրերու գիւտի ամեակներ կը տօնենք: Տօները մարդ կը հաւաքեն:

Ժամանակի գիծին վրայ ՆՈՐԱՀԱՅԵՐ ծնունդ առին: Անոնք անմիջականի, անգիտութեան եւ հայօրէն իմացական փտածութեան (corruption) իբրեւ հետեւանք, իրենց **անկարեւոր կարեւորութեան** դէզին վրայ նստած՝ ազգ եւ մշակոյթ իրենց հոգիի եւ միտքի չափերով ձեւեցին, ի վերուստ շնորհուած-ինքնաշնորհուած անորոշ իրաւունքով, մայրենին դասեցին **անկարեւորութեան** սիւնակին մէջ:

Ոչ ոք բողոքեց: Չանհանգստացնել եւ չանհանգստանալ նոր իմաստութիւն է:

Այդպէս ալ տնտեսուեցաւ ազգի տեղատըւութիւնը: Ոչ վերականգնումը:

Այդպէս ալ կը շարունակուի յարաճուն թափով:

Մինչեւ ե՞րբ: Կը համարձակի՞նք ըսել, թէ «հարա-քիրի»-ն ընթացքի մէջ է:

Ի՞նչ ըսած են եւ ի՞նչ կ'ըսեն մանաւանդ հանգամանաւոր «նորահայ»-երը, որոնց կարծիքին դէմ երթալ մեղանչում է, հետեւաբար լռութիւնը կանոն է:

Եթէ միայն լսել գիտնայինք: Լսելէ ետք չմոռնայինք մեր լսածը՝ նպարավաճառային հաշիւներով:

Եթէ հռոմէացի զինուորին պէս **առաքինի** ըլլայինք՝ մնալով վահանով, յանձն առնէինք, որ ճամբուն ծայրը պիտի հասնէինք վահանին վրայ, ազգին վաղը այսօրուընէ աւելի լաւ կ'ըլլար:

Հայոց պատմահայրերը Հայաստան աշխարհի սահմանները ճշդած էին՝ ըսելով, որ անոնք կը տարածուէին մինչեւ հոն, ուր հայերէն կը խօսուէր:

Կը համարձակի՞նք, պատմահայրերու իմաստութեան ուղիով ընթանալ եւ հարցնել, թէ ո՞ւր կը կանգնին ազգի անդամութեան-պատկանելիութեան, մշակոյթի ինքնութիւն-անցագրի, եւ ազգային իրաւութեամբ ազնիւ փառասիրութեան սահմանները:

Այս հարցման պատասխան կը փորձե՞նք ճարել առանց խուսանաւելու, առանց մարդորսական ճապկումներու, դիրքապաշտական (չ)իմաստութեան:

Կարծեցեալ գործնապաշտութիւնը դժբախտաբար արգելք է ճիշդ հարցադրումներու, հետեւաբար՝ ճիշդ պատասխաններ ստանալու:

Եւ պղտորած գետը կը շարունակէ իր հեզասահ ընթացքը:

Երբ Վահանի Եւ Ղեկի Ետին Չենք Միաժամանակ

Եթէ հայերէնը դադրի «հայկական» կոչուած զանգուածներու հաղորդակցական եւ ստեղծագործական լեզուն ըլլալէ, «անցագրային» ի՞նչ անուն պիտի տրուի ըստ միջօրէականներու եւ հորիզոնականներու հայածնունդ նոր բազմաբարբառ զանգուածներուն, զորս նոր հպարտահիթ սահմանումով կը կոչենք «ծագումով հայեր»: Անոնք ՄԷ՞Կ պիտի ըլլան, ժառանգութիւն ՄԷԿ-ին մէջ, թէ՞ բազմաթիւ: Օր մըն ալ ըլլալու համար բազմերանգ:

Այս հարցման պիտի պատասխանե՞նք մնալով ՎԱՀԱՆ-ով, թէ՞ զայն լքելով եւ մենք ալ մնալով մոլորակի շուրջ ցանց հիւսած ճանապարհներէն մէկուն կամ միւսին եզերքը:

Երբ բազմիցս հարուածուած ազգի նաւուն ղեկին ետին կանգնած անձը ինքնութիւն պահելու կոչուած հայ դպրոցի ստեղծման առաջին քայլերուն համար կ'ըսէ, թէ ան ջուրի մակերեսին տրուած սուրի հարուած է (un coup d'épée dans l'eau), ո՞ւր կը կարծէք, որ կը տանի ազգը: Ո՞ր հաւատքով: Ո՞ւր կրնայ տանիլ: Իր նմանները ո՞ւր կը տանին:

Երբ նոյն ղեկին ետին կը յայտնուի ուրիշ մը, այլ երկինքի մը տակ, եւ վարդապետականօրէն, որպէս լաւ նպարավաճառ՝ կ'ըսէ, թէ՝ «հայ դըպրոցը հասութաբեր չէ» (rentable), իր խանութը եւ դպրոցը նոյն տոպրակին մէջ դնելով, ո՞ւր կը կարծէք, որ կը տանի ազգը: Ո՞ւր կրնայ տանիլ:

Երրորդը, որ կը յայտնուի նոյն դիրքին վրայ, հեռո՞ւ հեռաւոր ովկիանոսի մը ափի ոստանին մէջ, թերեւս «հայերէ բնակուած աշխարհի ամէնէն մեծ քաղաքը», եւ ոչ միայն ի վերուստ, այլ նաեւ քսակի կողմէ տրուած իրաւունքով, տիրական կերպով կը յայտարարէ, թէ՝ «հայերէնը ռոմանթիք լեզու է, *պիզնես*ի լեզու չէ», ո՞ւր կը կարծէք, որ կը տանի ազգը: Ո՞ւր կրնայ տանիլ:

Ռոմանթիք լեզու, որ կը ծառայէ զգացումներ հովահարելու: Խրախճանքի երգ հնչեցնելու:

«*Պիզնես*»-ը: Սրբազան քահանայապետին դատափետած «դրամի միջազգային կայսերապաշտութիւնը», որուն կամաւոր ստրուկներն ենք, մեր կողմէ իսկ կատարուած քանդումով, հայերէնը կոչելով «*ռոմանթիք*» լեզու, հասկցէ՛ք՝ դաշտահանդէսի, խրախճանքի եւ շաբաթավերջի մեծ մայրիկի ճաշերու լեզու, յաճախ՝ թրքախառն:

Եւ կ'ընդարմանայ ազգը: Գրեթէ մահաքուն: Coma...

Կը քանդուի «Թորգոմի Տունը», Արարատի փէշերէն մինչեւ Ուրալներ, մինչեւ բազմանուն ովկիանոսներու ափերը:

Ո՞ր շարունակութիւն եղող ազգի մասին պիտի խօսինք:

Բայց ինչո՞ւ կը լռէ մտաւորականութիւնը:

«Ղեկավարութիւններ»-ը այս հարցերը գրա՞ծ են իրենց արժէքներու տախտակին վրայ:

Ինչո՞ւ ազգը յստակութեամբ չի լուսաբանուիր:

Չի լուսաբանուիր, քանի որ մտածողները որոշողները չեն, եւ այս գլխագրուած ՍԽՍԱԼ-ը պիտի առաջնորդէ անվերականգնելի աղէտի, աղէտ, որ ունի անուններ. կորուստ հայերէնի, որ սոսկ «հաց-պանիրի հայերէն» չըլլայ (Շաւարշ Միսաքեան), արտագաղթ (բանաստեղծ Յովհաննէս Շիրազի «Նոյի ագռաւները»), կամ Սիլվա Կապուտիկեանի 1915-էն ետք տեղի ունեցող մեծագոյն աղէտը, անգիտացում սեփական մշակոյթի, այլազան ազդակներու ճնշումով ինքնութեան չքացում...

Երբ ազգը չի լուսաբանուիր, մտաւորականութիւնը կ'ամլանայ-կ'ամլացնեն, հայերէնն ալ կը դառնայ «*ռոմանթիք*» լեզու, ինչպէս «Քափրի»-ն երգող մեր չհասկցած... իտալերէնը:

«Առանց Լեզուի Ի՞նչ Ազգ»...

Յիշել Ռաֆայէլ Իշխանեանը՝ ամպագորգոռ ճառերէ առաջ. «Առանց լեզուի ի՞նչ ազգ»...

Ի դէպ, ինչո՞ւ այս չորս բառերը պատերէն չենք կախեր: Չենք կախած... «*Կաճեթ*»-ի չենք վերածած:

Ինչո՞ւ չենք յիշեր եւ յիշեցներ, որ մենք հայերէնով գրող իմաստասէր Դաւիթ Անյաղթ ունէինք, երբ ուրիշներ դեռ գրեթէ ծառերու վրայ կ'ապրէին...

Ինչո՞ւ չենք յիշեր եւ յիշեցներ, որ մենք տիեզերքի գաղտնիքները հայերէնով պեղող Անանիա ունէինք...

Անոնց հայերէնը ո՛չ «հաց-պանիրի հայերէն» էր եւ ո՛չ ալ «*ռոմանթիք*» լեզու, այլ՝ աշխարհընկալման հզօր գործիք, որ մեր ժառանգութիւնն է:

Հիմա որ համացանցը կայ, «պիզնեսական»-ները երբեմն հարցումներ թող ուղղեն իրենց անգիտութեան խոպանը բնակեցնելու համար...

Եւ գէթ վեց ամիս մանկապարտէզ երթան, հոն կը սորվին Մուշեղ Իշխանի տողերը.

«Հայ լեզուն տունն է հայուն, /աշխարհի չորս ծագերուն, / ուր կը մտնէ ամէն հայ / իբրեւ տանտէր հարազատ»:

Մարմարը եւ լողաւազանը կը փոխարինե՞ն նահապետ Թորգոմի եւ Մուշեղ Իշխանի «ՏՈՒՆԵՐ»-ը... Հարազատ տուները...

Իմաստասէրը ըսած է, որ հարցումները աւելի կարեւոր են...

Ամերիկեան ժապաւէնի մը անունն էր. «Օդաչու կա՞յ օդանաւին մէջ»...

Կամ կառապա՞ն մը նստած է օդաչուի կախարդական աթոռին...

13 Ապրիլ 2014, Լոս Անճելըս

«Ես կ՛ուզեմ ցաւը դուրս հանել»

Հրայր Ճէպէճեան

Հաւասարակշռութիւնը արժէք մըն է, որ անհատի կեանքին ու հաւաքական յարաբերութիւններուն աշխատանքային լաւ հիմք կու տայ: Հաւասարակշռութիւնը լաւ հիմք կու տայ ոչ միայն կեանքի տեսադաշտերու եւ հայեացքներու, բայց նաեւ՝ ինքնութեան եւ մշակութային գործօններուն: Այս մէկը աւելիով կ՛արտացոլայ մեր սփիւռքահայ իրականութեան մէջ, երբ մէկ կողմէն կապուած ենք հայկական ինքնութեան, իսկ միւս կողմէն՝ այն հիւրընկալ երկրին (երկիրներուն), ուր «պարտադրաբար» ապաստան գտանք: Բարեբախտաբար այս «պարտադրանքը» տաժանելի չդարձաւ, այլ՝ արժէքի գիտակցութիւնը, երբ բոլոր հայերը սիրեցին իրեն ապաստան գտած երկիրները, որոնք մեզի տուին նաեւ ինքնութիւն եւ դաստիարակութիւն:

Այս հաւասարակշռուած կեանքի մինչեւ օրս ապրող մէկ լաւ իրականութիւնը վայելեցի Վարշաւիայի մէջ՝ փետրուար 2014-ին, Ճոնի Գույումճեանին հետ:

Ճոնին ծնած է Պուրճ Համուտ: «Պուրճ Համուտը ինծի համար ամբողջ կեանք մըն է...: Թիրօ քեմփը, Սանճաքը, Սիսը...», կ՛ըսէ Ճոնին, որուն մէջ կը զգամ այդ «ամբողջ կեանքին» արմատաւորումը, երբ մէկ-մէկ սկսաւ քակել իր կեանքի մեն մի միաւորը: Ութ տարեկանին գացած է Վենետիկ եւ սորված՝ Մխիթարեաններուն մօտ: Վերադարձած է Պէյրութ եւ իր ուսումը շարունակած՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ ճեմարանին մէջ, ապա՝ ժամիուր դպրոցին մէջ: Ուսումը կատարելագործելու համար մեկնած է Ֆրանսա եւ մասնագիտացած՝ շարժարուեստի մէջ որպէս բեմադրիչ: Եղած է դասընկերը Ռոման Փոլանսքիի, որ իր վաստակը ունի ներկայ օրերու ֆիլմաշխարհին մէջ՝ որպէս բեմադրիչ: 1964-ին անցած է Լեհաստան՝ իր մասնագիտութիւնը ի գործ դնելու, բայց կեանքի պայմանները տարբեր դուրս եկած են Ճոնիին համար:

«Շարժարուեստը աշխարհս է», կ՛ըսէ Ճոնի. «Պատանեկութեանս օրերուն սինեմա «Արաքս»-ի մէջ ցուցադրուած ժապաւէններուն գործածուած պատճէնները կը թափէին: Ես զանոնք կը հաւաքէի եւ մեր շէնքին տանիքը ճերմակ սաւան մը կը դնէի, ետեւը պզտիկ լոյսով կը ցուցադրէի զանոնք թաղի մանուկներուն: Ասիկա Ճոնիին Պուրճ Համուտի իր ապրած մանկութեան եւ պատանեկութեան օրերու մէկ քաղցր յիշատակներէն էր, որ զինք քաջալերած եւ իր կեանքին համար մղիչ ուժ եղած է նոյն այդ մասնագիտութեան հետեւելու համար»:

Լեհաստանի մէջ կարելի չէ եղած իր մասնագիտութեամբ իր կեանքը կերտելու: «Չեմ գիտեր՝ ինչո՞ւ Լեհաստան եկայ, - ըսաւ Ճոնին. - Կեանքի մէջ ընտրութիւններ կ՛ընես, յետոյ կը հետեւիս անոնց»: Ճոնին հետեւած է իր «ընտրութեան» եւ այսօր յիսուն տարիէ ի վեր ան կ՛ապրի Լեհաստան: Ընտանիք կազմած է՝ ամուսնանալով տեղացիի մը հետ եւ իր միակ զաւակը անուանած՝ Արտաւազդ:

Ճոնիին աչքերուն մէջ զղջում կամ յուսախաբութիւն չկար իր ընտրութեան եւ որոշումին համար: Ան ապրած է ու տակաւին կ՛ապրի իր կեանքը նուիրուածութեամբ եւ հաւասարակշռութեամբ՝ երախտապարտ ըլլալով իր հայկական եւ լիբանանեան ինքնութիւններուն:

«Լիբանանը ինծի տուաւ ինքնութիւն, - կ՛ըսէ Ճոնի: - Շնորհակալութիւն եւ յարգանք ունիմ Լիբանանի հանդէպ: Իսկ շնորհակալութեան եւ յարգանքի գործնական ապացո՞յցը. ան մինչեւ օրս կը մնայ լիբանանեան անձնագիրով՝ անկախ այն երեւոյթէն, թէ տարիներէ ի վեր կ՛ապրի Լեհաստան եւ ամուսնացած է տեղացիի հետ: Ես 51 տոկոս հայ եմ եւ 49 տոկոս լիբանանցի: Լեհաստան այսօր Եւրոպական Միութեան անդամ երկիր է, որուն անձնագիրը արժէք ունի համաշխարհային համակարգին մէջ, բայց Ճոնիին կեանքի արժեչափերը ուրիշ են»:

Ճոնի Գույումճեան ամէն ջանք ի գործ դրած է, որպէսզի լիբանանեան դեսպանատունը իր կեդրոնը ունենայ Վարշաւայի մէջ, 1993 թուականին: Ան անդամ է Լեհաստան-Լիբանան խորհրդարանական միջպետական յարաբերութիւններու յանձնախումբին եւ այդ կապերը ամրապնդելու համար պաշտօնական այցելութեամբ Լիբանան եկած է պատուիրակութեան մը հետ, երկու տարի առաջ: Ճոնի աշխատանք տարած է նաեւ, որպէսզի Լեհաստանի խորհրդարանը 2005-ին Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնայ:

Բայց Ճոնի տակաւին ունի «ցաւ» մը, «զոր կ՛ուզէ դուրս հանել»:

«Հայրս ծնած է Ատըեաման (Արեւմտեան Հայաստան) եւ մահացած՝ Պուրճ Համուտ,- սկսաւ պատմել Ճոնին. - Հայրս մեծանուն ընտանիքի զաւակ եղած է, որ նիւթապէս հարուստ ըլլալով՝ մեծ դիրք ունեցած է քաղաքին մէջ: Բայց հայրս չէր պատմեր մեզի Ցեղասպանութեան մասին: Մէջը ցաւ մը ունէր, որ պահեց մինչեւ իր մահը»: Ճիշդ էր՝ Ճոնին ինծի կը նայէր, երբ կը խօսէր, բայց յստակ էր, թէ ան արդէն գացած էր հեռու՝ Ատըեաման, վերջապէս եզրակացուց. «Ես կ՛ուզեմ հօրս այդ ցաւը դուրս հանել»:

Ճոնին քանիցս այցելած էր Ատըեաման: Ոտք դրած էր պապենական հողին վրայ, լսած է հօրը եւ իր ընտանիքին պատմութեան, հռչակին, ինչպէս նաեւ գերդաստանի՝ Գույումճեան ընտանիքին վայելած հմայքին ու դիրքին մասին: Ճոնի զգացած էր հերոսական կերպարը մեծ մօրը, որ որպէս ֆետայի կռուած էր թուրքերուն դէմ: Վերջապէս, Ճոնին ապրած է հոսած «արիւնը», բայց նաեւ՝ ապրող «արիւնը», որ մինչեւ օրս իր կեանքին տուած է ապրելու տեսլական եւ հիմք:

Այս ապրող տեսլականն ու հիմքը Ճոնին մղած են դառնալու իր մասնագիտութեան՝ շարժարուեստին... Ան պատրաստած է բեմագրութիւն մը երկու ժամ տեւողութեամբ՝ մեկնելով իր Ատըեաման տուած այցելութիւններէն եւ այնտեղէն պոկած ցաւէն:

«Սկիզբը որոշեցի կոչել «Կարմիր խաչքար,- ըսաւ Ճոնին. - Հիմա կ՛ուզեմ անուանել, «Հերոսներու յուղարկաւորութեան երգը»:

Ճոնիին դէմքին վրայ գծուեցաւ պզտիկ ժպիտ մը, որուն ետին յուզում կար ու նաեւ՝ յոգնածութիւն. «Կ՛ուզեմ ժապաւէնին մէջէն ցաւը դուրս հանել, բայց նաեւ՝ ցաւին ապրած հերոսութիւնը», ըսաւ ան:

Թէեւ իննսուն եւ ինը տարիներ անցած են, բայց տակաւին հայը աշխարհով մէկ կը քալէ նոյն այս ցաւին ծանրաբեռնուածութեամբ եւ իւրաքանչիւր առիթի կը փորձէ իր պարունակին մէջէն «ցաւը դուրս հանել» եւ այդ «ցաւին» մէջ ու անոր միջոցով կը դնէ իր պահանջատիրութիւնն ու արդար հատուցումը:

Ճոնի Գույումճեանը այն հաւատաւոր հայն է, որ կ՛ուզէ «ցաւը դուրս հանել»:

«Կարմիր խաչքա՞ր», թէ՞ «Հերոսներու յուղարկաւորութեան երգը», Ճոնի Գույումճեան պէտք է յաջողի դուրս հանել «ցաւը»...

❑

Երգ երգոց

Երազիս հետ

Յ. Անմահունի

Ո՛չ ոք փորձեց զիս ճանչնալ բացի քեզմէ...

Այս գիշեր դարձեալ եկար երազիս հետ,
Իմ քաղցրահնչիւն քնարս, համբոյրի մը պէս,
Հնչեց սրտիս լարերուն, մեր տխուր մեղեթին.
Քազգրախօս սրինգս կու լար երգս գողտրիկ –
Յիշատակներուս անաղարտ
ծառայասիրութեան,
Զոհաբերութեան ու հայրենասիրութեան...

Գարնան զեփիւռահամ հովերուն նման:
Կեանքն ալ արդէն երազի նման,
Կու գայ ու կ՛երթայ ասուպի նման:

-Ի՞նչ մնաց ինձմէ կեանքի ծովուն մէջ...
Երբ մինակ էի իմ երազիս հետ,
Երազներն ալ միշտ երազ կը մնան
Երբ արթննաս՝ այլեւս չկան,
Իմ փշռուած հին քնարիս նման...

-Կ՛ուզեն քեզ մոռնալ, նետել քուրջի պէս:
Մարդիկ մարդ չեն տղաս,
Մարդիկ եղած են մարդամեքենայ՝
«ռոպոթ»
Ոչ սիրտ ունին, ոչ խիղճ, եղած անզգայ,
Միայն ԵՍ-ն է իրենց ուղին –
Դրամ, սէր, հաճոյք, անտարբերութիւն...

Ո՛չ ոք ուզեց զիս հասկնալ... միայն դուն.
Բայց գիտցէք, որ դուք ձեր տէրը չէ՛ք.
Կայ ուժ մը զօրեղ՝ անծանօթ, հզօր,
Որ կը հօրինէ ձեր կեանքի ուղին,
Որ կը տանի ձեզ կեանքի վախճանին:

-Անտարբերներ՝ ուրացողներ ու կործանողներ,
Պիտի կործանի՛ն գահեր, գահակալներ...
Մի՛ փքանար տղաս, մի՛ փքանար,
Քեզմէ վեր Աստուած կայ ամենակալ,
Որուն մահուան ճիրանէն ո՛չ ոք
Կրնայ երբէք դուրս մնալ...

❑

ԱՆՊԱՏՄԱՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԵՑԷ՛Ք

ԹԷԱՆԻԿ

Մրցանակակիր ֆիլմի ցուցադրութեան

Չորեքշաբթի, 3 Սեպտեմբեր 2014 ժամը 19:00

Նիկոսիայի Համալսարանի Cine Studio-ին մէջ

ՆԱՐԵԿ ԱՐՔ. ԱԼԵԷՄԷԶԵԱՆ՝
ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ ՆՈՐ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի տնօրինութեամբ, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միջ-եկեղեցական եւ միջ-կրօնական յարաբերութիւններու վարիչ Նարեկ Արք. Ամեէմէզեան նշանակուած է Կաթողիկոսական Փոխանորդ Կիպրոսի հայոց թեմին:

Նարեկ Սրբազան ծնած է 10 Մայիս 1962-ին, Պէյրութ, Լիբանան, նախակրթութիւնը ստացած է Վահան Թէքէեան վարժարանին մէջ:

1973-ին ընդունուած է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան դպրեվանքը եւ 21 Յունիս 1981-ին ձեռնադրուած է կուսակրօն քահանայ: 1981-85 տարիներուն վարած է հսկիչի եւ ուսուցիչի պաշտօններ:

1986-81 Աստուածաբանական բարձրագոյն ուսումը շարունակած է Վանգուվըրի մէջ (Քանատա), միեւնոյն ատեն որպէս հովիւ ծառայելով տեղւոյն համայնքին: Ապա, 1991-97 իր հովուական ծառայութիւնը շարունակած է Նիւ Ճըրզիի մէջ (ԱՄՆ):

1997-2014 վարած է Կաթողիկոսութեան միջ-եկեղեցական եւ միջ-կրօնական յարաբերութիւններու վարիչի պաշտօնը:

12 Մայիս 2002-ին ձեռնադրուած է եպիսկոպոս ձեռամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի, իսկ 31 Հոկտեմբեր 2010-ին ստացած արքութեան պատիւ եւ տիտղոս:

9 Մայիս 2011-ին ստացած է տոքթորայի վկայական Պրիթիշ Գոլումպիայի համալսարանի Վանգուվըրի Աստուածաբանական դպրոցէն:

2013-14 վարած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դրան Եպիսկոպոսի պաշտօնը եւ 25 Յունիս 2014-ին նշանակուած է Կաթողիկոսական Փոխանորդ Կիպրոսի հայոց թեմին:

Նարեկ Սրբազան հեղինակ է Հայ Եկեղեցւոյ ծեսին ու վարդապետութեան նուիրուած հատորներու եւ յօդուածներու:

ՍԵՊՈՒՀ ԴԱՒԻԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ

Մայիս 29-ին Հայաստանի Հանրապետութեան սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեան «Հայաստան համահայկական հիմնադրամ»ի Կիպրոսի յանձնախումբի ատենապետ Սեպուհ Դաւիթեանին պարգեւատրեց «Պօղոս Նուբար» մետալով:

Ներկայացնելով Սեպուհ Դաւիթեանին՝ նախարարը մասնաւորապէս նշեց. «Ան իր ողջ գիտակցական կեանքը անցուցած է Կիպրոս, իր գործունէութեամբ մեծ աւանդ ունի համայնքային կեանքը կազմակերպելու, զարգացնելու, հզօրացնելու, առաջ տանելու գործին մէջ: Մեծ է Սեպուհ Դաւիթեանի աւանդը սփիւռքահայ երիտասարդներու հայեցի դաստիարակութեան գործին մէջ: Վերջին 6 տարիներուն ան «Նարեկ» վարժարաններու հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ է»:

Շնորհակալութիւն յայտնելով բարձր պարգեւին համար՝ պարոն Դաւիթեանը խոստովանեցաւ, որ պարգեւը իրեն համար անակնկալ էր. «Միշտ հաւատացած եմ, որ հերոսները կը պարգեւատրուին: Ես ոչ մէկ սխրանք չեմ գործած: Բայց ամբողջ կեանքիս մէջ եղած եմ այնտեղ, ուր կարող էի օգտակար ըլլալ, ծառայել մեր ազգին: Որքան ուժ ու կարողութիւն տայ ինձ Աստուած, պիտի շարունակեմ ծառայել Հայրենիքիս», ըսաւ ան:

Մահուան Ա. Տարելիցին առթիւ

Կարպոյին Անթառամ Յիշատակին

Վարդան Թաշճեան

Առաջին օրէն որ բախտը ունեցայ ճանչնալու Կարպիս Էսքիճեանը՝ Կարպոն, ինծի համար Կիպրոսը եղաւ Կարպօ՛, Կարպոն՝ Կիպրոս...

Մարդամօ՛տ, ընկերայի՛ն, անկե՛ղծ եւ՝ առնակա՛ն Կարպոն:

Բարեկամ էր բոլորի՛ն եւ օգնութեան ձեռքը կ՛երկարէր ծանօթի՛ն, անծանօթի՛ն:

Մետաղեայ ձայնը կարծր կ՛ելլէր բերնէն, բայց մեղրի անուշութիւն ունէր քաղցր ժպիտով զմռսըւած իր բնաւորութեան երեսը, հակառակ անոր, որ կեանքը միշտ ալ գարուն չեղաւ իրեն համար:

Այո՛, կնքեց երջանիկ ամուսնութիւն, բախտաւորուեցաւ զոհուող եւ հաւատարիմ կողակցով, երկու երախտագէտ զաւակներով եւ վարվռուն թոռներով, բայց Կիպրոսի պատմութեան ամէնէն ողբերգական երկու հանգրուանները՝ մին՝ միջհամայնքային բախումները եւ միւսը՝ թրքական բարբարոսային արշաւանքը ծանր եկան իրեն եւ իր ընտանիքին:

Երկու պարագաներուն ալ կեանքը վտանգելով քաջաբար սահման ճեղքեց փրկելու համար ինչ որ կրնար, ստացուա՛ծք, մասու՛նք, բարեկա՛մ, վիրաւոր գաղութի մը նուիրեալ անդամի իր պարտաւորութեան հաւատամքին մէջ:

Շատ շատերու պէս ինքն ալ կորսնցուց պապենական տունը Նիկոսիոյ Նէաբոլի շրջանին մէջ:

Կորսնցուց ճակտի լեղի քրտինքով հաստատած իրենց գործատեղին, Նիկոսիոյ հին օդակայանին մօտերը, երբ թրքական օդանաւերու ռմբակոծումները մոխիրի վերածեցին անոր ամբողջական սարոյքը:

Կորսնցուց հայր, մայր այլ մանաւանդ՝ 46 տարեկան գործակից իր երէց եղբայրը՝ Սմբատը, եւ կորուստէ կորուստ այս ոստոստումներուն դիմաց սիրտը չդիմացաւ: Այնուհետեւ շարունակական սրտի վիրաբուժական գործողութիւններ եւ դարմանումի պայմաններ եկան ամլացնելու սա տղան, հակառակ քարէն ջուր կթելու վարժ՝ հուժկու իր մարմնին եւ մկանուտ բազուկներուն:

Այս բոլորը սակայն չկրցան ցամքեցնել այդ առինքնող ժպիտը, որով կը բնորոշուէր Կարպոն, ամէնուրեք աչքի զարնող իր դէմքին վրայ...

Ո՞վ չէր ճանչնար զինք: Թէ՛ հայ, թէ՛ յոյն, թէ ա՛յլ: Եթէ մեզի համար «Կարպօ»ն էր, անոնց համար ալ՝ «Օ Քարբիս»ը:

Շուկայի մարդ էր, ամէն ինչէ լուր ունէր, բայց շուկայի հաշիւները տեղ չունէին իր բարեկամութեան մէջ:

Կեանքի թերի երեւոյթները մարսողը չէր, սակայն միշտ ալ կը փորձէր խեղդել զանոնք իր ընկերային շրջանակին մէջ եւ բնական բարկութիւնն ալ շուտով կը շոգիանար...

Իր սիրտը, իր գիրկը, իր բազուկները, իր տունը, իր սեղանը կը բանար «ճէօմէրթ»օրէն քէֆ ու քահ-քահ առատօրէն սրսկելով անխտիր, կաթողիկոսներէն մինչեւ քովի դրացիները... իր հիւրասիրութեան ու առատաձեռնութեան ամէնաազնիւ դրսեւորումով:

Կարպոյին դիմանկարը մատիտով
Գործ՝ Վարդան Թաշճեանի (2001)

Փոքրիկները մանաւանդ կը պաշտէր: Մեծին հետ որքան մեծ եւ յարգալիր, պզտիկներուն հետ ալ նոյնքան եւ աւելի մանուկ կը դառնար, անոնց խաղին ու տուայտանքին մէջ փնտռելով իր մխիթարութիւնը, անոնց հրճուանքին մէջ խեղդելով իր վէրքերը:

Երբ սիրտը ուրախ ըլլար, ամէնէն տխուր սեմէն ներս իսկ կը մտնէին իր հետ ծիծաղն ու ուրախութիւնը, տաք կուպրի պէս փակած իր հոգիին մէջ:

Երբ խօսէր ոգեշունչ ու խանդավառ, միայն փրփուրն էր պակաս որ զինք նմանցնէիր յաղթարշաւ նժոյգի մը:

Եւ այսպէս, Կարպոն ոչ միայն եղաւ աներձագս, այլեւ՝ եղբայրս, հարազատս, անբաժան բարեկամս, եւ զաւակներուս սիրելի տայտայը...

Վերջին անգամ երբ տեսայ զինք հիւանդանոցին մէջ, սնամէջ եղէգ դարձած երբեմնի այդ հըսկայ ձեռքը, ա՛լ դալկացած ու դանդաղած, մեղմօրէն բռնեցի, շոյեցի եւ ըսի.

- Հայտէ Կարպօ՛, սա տեղէն ելլելէդ ետք նորէն գարեջուր պիտի խմենք հա՛, հին օրերուն նման...

Դժուար ծագող արեւի մը պէս դալուկ ժպիտով խոստումի քանի մը բառ կմկմաց...

Միակ խոստումն էր որ չկրցաւ յարգել:

Ու գնա՞ց, ցաւո՞վ: Անդա՞րձ:

Կեանքը եւ Կիպրոսը նոյնը չեն առանց Կարպոյին:

Յիշատակը բարի...

25 Յունիս 2014, Նիկոսիա

ՀՐԱՅՐ ՃԷՊԷՃԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ

Յուլիս 15-ին ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեան ընդունեց Աստուածաշնչեան ընկերութեան Արաբական ծոցի տարածաշրջանի ընդհանուր քարտուղար, Միջին Արեւելքի Աստուածաշնչեան ընկերութեան խորհուրդի ատենապետ դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանը եւ իր տիկինը՝ Կիպրոսի Նիկոսիայի համալսարանի բանասիրութեան, ընկերաբանութեան եւ իրաւագիտութեան բաժնի դասախօս, ընկերաբան լեզուաբան դոկտոր Արտա Պոյնէրեան-Ճէպէճեանը:

ՀՀ սփիւռքի նախարարը կարեւորեց դոկտ. Ճէպէճեանի դերակատարութիւնը հայապահպանութեան գործին մէջ, ինչպէս նաեւ անոր իրականացուցած միջեկեղեցական մեծածաւալ գործունէութիւնը՝ ի սպաս Սփիւռքի զօրացման:

Հաշուի առնելով անոր ազգային, միութենական եւ համայնքային կեանքի մէջ իրականացուցած գործունէութիւնը, ինչպէս նաև Սփիւռքի մէջ մայրենի լեզուի անաղարտութեան պահպանման գործում ունեցած աւանդը, ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեան դոկտ. Հրայր Ճէպէճեանը պարգեւատրեց «Մայրենիի դեսպան» մետալով:

Շնորհակալութիւն յայտնելով ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան, դոկտ. Հրայր Ճէպէճեան բարձր գնահատեց գերատեսչութեան դերակատարութիւնը Հայրենիք-Սփիւռք կապերու զարգացման գործին մէջ, նշելով որ Հայրենիքէն ստացած իւրաքանչիւր ազդակ ոգեւորիչ է, եւ սփիւռքահայուն գործելու նոր ուժ ու եռանդ կու տայ: Դոկտ. Ճէպէճեան աւելցուց. «Ապրելով Սփիւռքի մէջ, մենք մշտապէս կը զգանք Ձեր ուշադրութիւնն ու հոգածութիւնը մեր ու մեր կատարած աշխատանքին նկատմամբ: Փոքր համայնքները կաշկանդուած են եւ պէտք է ոգեշնչել զանոնք»:

ՆԱՐԵԿԻ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԷՋ

Ինչպէս նախորդ տարիներուն՝ Նարեկ վարժարաններու շրջանաւարտներէն խումբ մը, երկու ուսուցիչներու ընկերակցութեամբ մասնակցեցան հայրենի «Արի Տուն» ծրագրին, վայելելով հայրենի աշխարհի բնութիւնն ու տեսարժան վայրերը եւ մաս առնելով «Արի Տուն» ծրագրի ձեռնարկներուն:

Ինչպէս միշտ, շրջանաւարտներուն եւ ուսուցիչներուն երթեւեկի ծախսերը ամբողջութեամբ ստանձնեց համայնքի պետական ներկայացուցիչը՝ Վարդգէս Մահտեսեան:

ՀՕՄ-Ի ԵՒ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ ԳՈՒՄԱՐԵՑԻՆ ԻՐԵՆՑ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Յունիս ամսուան մէջ գումարուեցան ՀՕՄ-ի եւ Համազգայինի Կիպրոսի մասնաճիւղերուն տարեկան ընդհանուր ժողովները, որոնց ընթացքին քննուեցաւ գործակից միութիւններուն գործունէութիւնը, ծրագրուեցան յաջորդ տարեշրջանի աշխատանքները եւ ընտրուեցան նոր վարչութիւններ: Նորընտիր կազմերը արդէն լծուած են գործի, ամառուան դադարը օգտագործելով՝ ապագայ գործունէութեան ծրագրումին եւ նախապատրաստութեան համար:

ՀՕՄ-ի Կիպրոսի «Սօսէ» մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ Յունիս 11-ին:

Նոր վարչութեան մաս կը կազմեն՝ **Վերա Դաւիթեան** ատենապետ, **Եւա Այնէճեան** փոխ ատենապետ, **Արտա Ճէպէճեան** ատենադպիր, **Աստղիկ Թաքըճեան** գանձապահ, եւ **Մէյպըլ Պայրաքտարեան**:

Համազգայինի «Օշական» Մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ Յունիս 25-ին:

նոր վարչութիւնը կը բաղկանայ հետեւեալ անդամներէն. **Ճորճ Թորոսեան** ստենապետ, **Ալին Թահմազեան** ատենադպիր, **Մարինէ Դաւիթեան** գանձապահ, **Հրայր Ղազարեան** եւ **Յակոբ Աթաշեան**:

ԿԻՊՐԱՀԱՅ «ՆԱՐԵԿ» ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

Կիպրահայ «Նարեկ» վարժարաններու շրջանաւարտներու հանդէսը այս տարի տեղի ունեցաւ Յունիս 18-ին, Նիկոսիոյ վարժարանի ամփիթատրոնին մէջ:

Հանդիսաւոր, սակայն ուրախ մթնոլորտի մէջ, նախակրթարանի 19 եւ միջնակարգի 2 շրջանաւարտներ ստացան իրենց վկայականները, ձեռամբ Պետական Ներկայացուցիչ Վարդգէս Մահտեսեանի, Կիպրահայ Վարժարաններու Հոգաբարձութեան ատենապետ Վարդան Թաշճեանի եւ Տնօրէն Վերա Թահմազեանի:

Շրջանաւարտներուն ուղղուած իր խօսքին մէջ Տնօրէն Վերա Թահմազեան յորդորեց զանոնք՝ կապուած մնալ հայ դպրոցին, ինչպէս նաեւ համայնքին ու հայութեան եւ միշտ մնալ լաւ հայեր, ինչպէս իրենց սորվեցուցած է «Նարեկ» վարժարանը:

Յաջորդ օրը, Յունիս 19-ին, ըստ աւանդութեան, շրջանաւարտները, տնօրէնը եւ ուսուցչական կազմը, ինչպէս նաեւ կղզիի բոլոր հայ շրջանաւարտները, ներկայութեամբ քահանայ հայրերուն, հիւրասիրուեցան Տէր եւ Տիկին Վարդգէս Մահտեսեաններու բնակարանը:

ՆԱՐԵԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՆ

Յունիս 6-ին տեղի ունեցաւ Նարեկ Վարժարանի գեղարուեստական երեկոն, մասնակցութեամբ աշակերտական երգչախումբին եւ պարախումբին:

Մեծապէս գնահատելի աշխատանք մը, որուն համար ջերմօրէն կը շնորհաւորենք Տնօրէնութիւնը եւ ուսուցչական կազմը:

ՆԻԿՈՍԻՈՅ «ԼԵՒԵՆՏԻՈՆ» ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՆ

Վերջին ամիսներուն հիւրընկալած ըլլալով «Գալֆայեան» հաւաքածոյի հայկական արուեստի նմոյշները, Նիկոսիոյ «Լեւենտիոն» թանգարանը պայծառ գաղափարը ունեցած էր կազմակերպելու նաեւ հայկական երեկոյ մը, որ տեղի ունեցաւ Յունիս 13-ին թանգարանին մէջ:

Երեկոն բացուեցաւ թանգարանի տնօրէնին կողմէ, որ բարձր գնահատելով հայութեան մշակութային արժէքները յայտնեց, թէ թանգարանին համար մեծ պատիւ էր «Գալֆայեան» հաւաքածոյի ցուցադրութիւնը հիւրընկալելը եւ յոյս յայտնեց, որ հայութեան հետ այս ջերմ կապը կ՛ըլլայ տեւական:

Գեղարուեստական յայտագրով ելոյթ ունեցան Ս. Աստուածածին եկեղեցիի երգչախումբի մանկա-պատանեկան երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Վիքի Գույումճեանի, եւ Համազգայինի «Սիփան» ու մանկա-պատանեկան «Նանօր» պարախումբերը, ղեկավարութեամբ պարուսոյց Պետրոս Ղարիպեանի:

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ Ի ՆՊԱՍՏ ՁԵՌՆԱՐԿ

Յունիս 27-ին ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ հաւաքոյթ-ընթրիք մը, որուն առիթն ու նպատակը մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց ներկաներուն մէջ:

Ձեռնարկը կազմակերպուած էր նորաստեղծ ՀՄԸՄ-ի սկաուտական շարժումի ծնողական խորհուրդին կողմէ: Յայտագիրը բացուեցաւ քոյր Մարինէ Մանուշեանի խօսքով ու գայլիկներու վոհմակին կանչերով ու երգերով, ղեկավարութեամբ քոյր ժինա Խաչատուրեանի:

Ստեղծուած խանդավառ մթնոլորտին մէջ, մեր գաղութի Աւագ Սկաուտապետ, վեթերան ՀՄԸՄական, Կիպրոսի Հանրապետութեան «Ոսկի Մուֆլոն»ի մետալակիր «Ծեր Գայլ»ը՝ եղբ. Յարութիւն Անմահունի իր նախապէս կատարած 1.000 եւրօ նուիրատուութեան վրայ 500 եւս աւելցուց, արժանանալով գբահատանքի բուռն ծափահարութիւններու:

Ուրախ եւ յաջող երեկոյ մը, որ լաւ սկիզբ մը եղաւ ՀՄԸՄ-ի սկաուտական շարժումին, որ օրէ օր կը ծաւալի ակումբին մէջ:

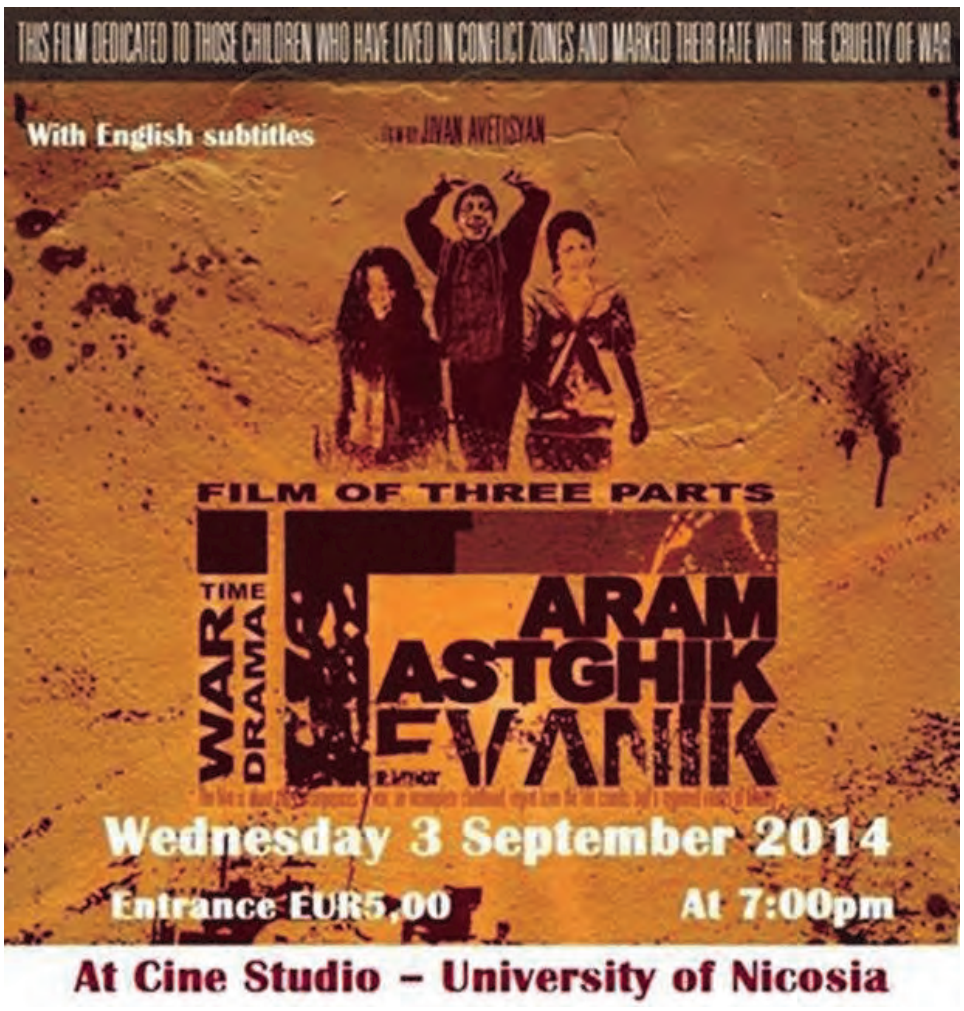

Հայ Կեանքի եւ կիպրահայ համայնքի լուրերուն՝ հայերէնով կամ անգլերէնով հետեւելու համար, այցելեցէք «Արձագանգ»ի կայքէջը՝
www.artsakank.com.cy

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիպրահայ Համայնքի Պետական ներկայացուցիչի Գրասենեակը
Համագործակցութեամբ Կիպրոսի
Եւրոպական Խորհրդարանի Գրասենեակին եւ
Եւրոպական Յանձնաժողովի Ներկայացուցչութեան
Ձեզ կը հրաւիրեն ներկայ գտնուելու

«Գործնական թելադրանքներ աշխատանք գտնելու Եւրոպական Միութեան մէջ»

Անգլերէն լեզուով միջոցառումին

Ուրբաթ, 19 Սեպտեմբեր 2014 ժամը 18.00
Առաջնորդարանի «Իւթիւճեան» սրահին մէջ
Պիտի յաջորդէ հիւրասիրութիւն

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Γραφείο του Εκπροσώπου της Αρμενικής Κοινότητας
Σε συνεργασία με το Γραφείο του Ευρωπαικού Κοινοβουλίου και την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαικής Επιτροπής στην Κύπρο
Σας προσκαλούν σε εκδήλωση με θέμα

«Πρακτικές συμβουλές για εργοδότηση στην Ευροπαική ΄Ενωση

Η εκδήλωση θα είναι στην Αγγλική γλώσσα

Παρασκευή, 19 Σεπτεμβρίου 2014 στις 18.00
Στην αίθουσα «Ουτιτζιάν» της Αρμενικής Μητρόπολης
Ακολουθεί Δεξίωση

ԽԱՉԲԱՌ

ԹԻՒ 47

Պատրաստեց
Մարինէ Մանուշեան

ԼՈՒԾՈՒՄ ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 46-Ի

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ
1. Համազասպ- Սեւան
2. ՍԳ - Էր - Արարատ
3. Թաթպան -այր -ցարդ
4. Այրել - ակ - դա - եր
5. Միատարր - յաշտ -ակ
6. Տապ - իրար - ափ
7. Եկէք - Արա - ղեկ
8. սալ - պինդ - աղել
9. Ամ - ալք - առու
10. Նոր - աջ - տղայ
11. Մադնատիպ - որ
12. Բիբ - կիր - սէ - ետ
13. Բառ - ԽԵ - եմակ
14. Իր - իրաւագէտ
15. Իմ - լալ - ծէս:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1. Թամանեան - բռնի
2. Ամայի - մոմիա
3. Թրատել - րաբբի
4. Ասպետական - րր
5. Զգալապէս - ան
6. Աջակցիլ
7. Սէ - արի - տի - ՐԱ
8. Պրակ - քնար - իր - ալ
9. Յարիլ - եւ
10. Սարդարապատ – ծախս
11. Եր - շա - էգ
12. Ցաւ -տաղաւար -կէս
13. Արար - փեղոյր - ՏԱ
14. Նարեկ - կեռ - եմ
15. ՏԴ - աղ - լաւատես:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1						■							■		
2					■				■	■				■	
3		■		■		■		■			■	■		■	
4		■					■							■	
5				■					■				■		
6			■						■			■	■		
7	■					■	■	■	■					■	
8		■			■	■				■			■		
9					■					■					
10		■						■			■		■		
11				■		■				■				■	
12	■			■		■			■						■
13		■	■				■		■		■			■	
14		■		■	■				■		■	■	■		
15														■	

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Ախորժիլ, համակրիլ - Հայաստանի մայրաքաղաքը - ցաւի ճիչ.
2. Թատերական գործողութեան բաժանում - մշակուած հող - շարժուն մեքենայի ուղղութիւն դրոշմող գործիք.
3. Կրկնուած գիրեր.
4. Թռչուններու բնակարան - մօրեղբօր կին.
5. Սկաուտ - վայրկեան - ժամանակով, արդի - իրերայաջորդ գիրեր այբուբենի յարգով.
6. Տարիք - անուշաբոյր բոյս - գիրի մը անունը (հակ.) - դե՛հ (հակ.).
7. Ծախու առնել - ագռաւի ձայն.
8. Կրկին - օդի խառնակութիւն - 5001՝ այբուբենի տառերով (հակ.) - գիրի մը անունը.
9. Էգ թռչուն - թել փաթթելու ձեռային գործիք - մարդու նմանող կենդանի.
10. Անասունի քիթ, դունչ - աչք - ձայնաշարի վեցերորդ ձայնանիշը.
11. Հայոց մականուններու յատուկ լծորդ - որպէս - մօր առաջին կաթը.
12. Կրկնուած գիրեր - աղբիւր (հակ.) - փշոտ թուփ.
13. Յետոյ - լեցուն (հակ.).
14. Անհատ - աղջիկ, կին.
15. Հայ օփերայի երգիչ, որ մահացաւ 2014 Մայիս 7-ին, Միացեալ Նահանգներու մէջ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Գէորգ Չաուշի բուն անունը - պնակ - լարաւոր հին նուագարան (հակ.).
2. Առարկայ - տառ - կարմիր, բոսոր.
3. Վարդապետ - գունաւորել - վախ, սարսափ.
4. Յոգնակերտ մասնիկ - խէժ, սրբիչ.
5. Կրակ տալ - խմբավարի գաւազան.
6. Այնտեղ (հակ.) - կրկնուած գիրեր - քամուած մաս.
7. Գրական ստեղծագործութիւն - ժխտական նախածանց (հակ.) - հեծկլտուք - 420՝ այբուբենի տառերով.
8. Իրերայաջորդ գիրեր՝ այբուբենի կարգով (հակ.) - ոխ - կրկնուած գիրեր - վեր, վսեմ.
9. Անձնական դերանուն (հակ.) - անզօր.
10. Անիւները իրարու կապող ձող - կող, լանջ.
11. Հանքային համեմ - ուղտի ձագ - գիրի մը անունը.
12. Էական բայ (հակ.) - ստացական դերանուն - օրինագէտ.
13. Մարդկային իգական սեռ, ամուսին - արցունք թափել.
14. Անձնական դերանուն - աչքերու ուղղութիւնը ծուռ.
15. Հայ գրագէտ, ուսուցիչ եւ քննադատ (1883-1948) - պոչ:

ՊՏՈՅՏ՝ ԴԷՊԻ ՊԱՖՈՍԻ ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶ

ՀՅԴ Պատանեկան Միութեան կրտսեր պատանիներն ու ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի փոքրիկները Յունիս 21-ին անմոռանալի օր մը ապրեցան, ամբողջ օրը պտտելով ու հաճելի ժամեր անցնելով Պաֆոսի կենդանաբանական պարտէզին մէջ: Պտոյտին մասնակցեցան նաեւ ծնողներ:

ՕՐԱՑԵՑՈՒՑԱԿ

11-17 ՕԳՈՍՏՈՍ
ՀՅԴ Պատանեկան Բանակում
Թրոոտոսի Արեւուշական Բանակավայր
ՀՅԴ Կիպրոսի Երիտ. Միութիւն

03 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19.00
Ֆիլմի ցուցադրութիւն՝ Թեւանիկ
Նիկոսիոյ Համալսարանի Cine Studio
Համազգայինի "Օշական" Մասնաճիւղ

13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20.00
Վերամուտի ընթրիք
"Իպատո" ճաշարան, Պերվոլիա
Լառնաքայի Հայ Ակումբ

19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18.00
Դասախօսութիւն - Տե՛ս Էջ 18-ի ծանուցումը
Առաջնորդարանի "Իւթիւճեան" սրահ
Պետական Ներկայացուցիչի Գրասենեակ

01 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 20:00
Գրական երեկոյ՝ Սմբատ Տէրունեանի հետ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
Համազգայինի Կիպրոսի "Օշական" Մասն.

22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 20:00
Գրական երեկոյ՝
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
Համազգայինի Կիպրոսի "Օշական" Մասն.

26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13.00
Աշնանային Ճաշ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
ՀՕՄ-ի Կիպրոսի "Uօսէ" Մասնաճիւղ

08 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
Գրաւուած օր
Պետական Ներկայացուցիչի Գրասենեակ

15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19:00
Ինկա եւ Անուշ Արշակեաններ
Ստրովոլոսի Քաղաքապետարանի Սրահ
Պետական Ներկայացուցիչի Գրասենեակ

22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20.00
Ժողովրդային Ընթրիք-Խրախճանք
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
ՀՅԴ Կիպրոսի Կոմիտէ

07 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12.00
Ուտելիքի Պազար - Տօնավաճառ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
ՀՕՄ-ի Կիպրոսի "Uօսէ" Մասնաճիւղ

12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20:00
Ձաւեշտի Երեկոյ - Café theatre
Համազգայինի Կիպրոսի "Օշական" Մասն.

25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
Ամանորի Պարահանդէս
ՀՄԸՄ - Հայ Երիտասարդաց Միութիւն

01 ՅՈՒՆՈՒԱՐ
Կաղանդ Պապան ակումբ կ՛այցելէ
ՀՄԸՄ - Հայ Երիտասարդաց Միութիւն

28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ
Դասախօսութիւն
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
Համազգայինի Կիպրոսի "Օշական" Մասն.

13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ
Ս. Վալենթինի Երեկոյ - Ընթրիք
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
Համազգայինի Կիպրոսի "Օշական" Մասն.

15 ՄԱՐՏ
Միջինքի Ճաշ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
ՀՕՄ-ի Կիպրոսի "Uօսէ" Մասնաճիւղ

28 ՄԱՐՏ
Ձատիկի Թէյասեղան
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ
ՀՕՄ-ի Կիպրոսի "Uօսէ" Մասնաճիւղ

ՀՅԴ ԿԻՊՐՈՍԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ 26-ՐԴ ԲԱՆԱԿՈՒՄ՝

“ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ”

11–17 ՕԳՈՍՏՈՍ 2014

Թրոտոսի Արենոյշներու Բանակավայրին մէջ

Յաւելեալ մանրամասնութիւններու եւ արձանագրութեան համար զանգել 99 202923 կամ 99 668838 թիւերուն կամ e-mail ayfcyprus@gmail.com

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ
ZANETTOΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1978
Τηλ: 22 765501

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԿԻՊՐՈՍԻ “ՕՇԱԿԱՆ” ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ
Կը ներկայացնէ

“Ոսկէ Ծիրան” փառատօնի մրցանակակիր
ՋԻՒԱՆ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆԻ ֆիլմը

ԹԵՒԱՆԻԿ

3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2014, ժամը 19:00
Նիկոսիայի Համալսարանի Cine Studio-ին մէջ

Կիպրոսի Պետական Համալսարան
Հայերէն Լեզուի Դասընթացք

Հաճոյքն ունինք փոխանցելու, թէ Կիպրոսի Պետական Համալսարանէն ներս 2010-էն սկսած Հայերէն լեզուի մասնաժամ դասընթացքները կը շարունակուին մեծ յաջողութեամբ։

Սկսնակ եւ յառաջացած մակարդակի դասարաններու ուսումնական նոր տարեշրջանի դասընթացքները պիտի վերսկսին Սեպտեմբեր 2014-ին։

Արձանագրութեանց եւ յաւելեալ մանրամասնութիւններու համար դիմել Պետական Ներկայացուցիչի խորհրդարանական գործակից Սթալո Նիկոլաուին 97-808414։

Երեսփոխանական Գրասենեակ 30.06.2014

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Μαθήματα Αρμενικής Γλώσσας

Έχουμε τη χαρά να σας ενημερώσουμε ότι τα μαθήματα Αρμενικής γλώσσας μερικής φοίτησης, τα όποια ξεκίνησαν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου από το 2010, συνεχίζονται με μεγάλη επιτυχία.

Οι τάξεις για επίπεδο αρχάριων και προχωρημένων για το καινούριο ακαδημαϊκό έτος θα ξαναρχίσουν το Σεπτέμβριο του 2014.

Για εγγραφές και περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με την κοινοβουλευτική συνεργάτιδα του Εκπροσώπου της Αρμενικής Κοινότητας, Στάλω Νικολάου στο 97-808414.

Γραφείο του Αρμένιου Εκπροσώπου 30.06.2014

University of Cyprus
Armenian Language Courses

We have the pleasure to inform you that the part time Armenian language courses, which began in 2010 at the University of Cyprus are progressing successfully.

Beginner and advanced level classes for the new academic year will commence in September 2014.

For enrolment and additonal information, kindly contact the parliamentary assistant of the Armenian Representative Stalo Nicolaou on 97-808414.

Office Armenian Representative 30.06.2014